

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK ÉS
ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA.

SZERKESZTŐ:

BEDŐ ALBERT,

FŐERDŐTANÁCSOS.

FŐMUNKATÁRSÁK:

DIVALD ADOLF ÉS WAGNER KÁROLY.

TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM

I—XII. FÜZET.

1878.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAPBAN.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti-Egyesületnek nem tagjai, 8 frt. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 150 frtot alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára 3 frt. Rendes tagoknak a 8 frt évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

ÁK. 578 tételsz.

Csop. V BUDAPESTEN, 1878.

A MAGYAR KIRALYI NYOMDÁBÓL

Az „Erd. Lapok“ 1878. évfolyamának tartalma.

	Lap.
Előfizetési felhívás az „Erdészeti Lapok“ 1878. évi vagy tizenhetedik évfolyamára	1
Mire van a magyar erdészetnek szüksége. Irta : B e d ő Albert	3
Az erdei-fenyő művelése a pozsonymegyei homokos lapályon. Irta : E r t l Gusztáv	11
Az államerdők 1878. évi költségvetése és ennek indokolása	16
Titkári jelentés az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi rendes közgyűlésén	22
A gyaponcz irtása a mária-családi alapítványi erdőben. Közli : V a d á s z f y Jenő, közalap. erdész	29
Rhus cotinus, nem Rh. coriaria, de csereszömrörcze. Irta : T a n o s Pál, uradalmi főerdész	31
Egyesületi közlemények. (Az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi december-hó 9-én és 15-én, 1878. márczius 15., május 6., szeptember 30. és decz. 1-jén tartott rendes és rendkívüli választmányi üléseinek jegyzőkönyve)	40—43, 74, 260, 379, 603, 752
Az erdőörök szakképzése ügyében kiküldött egyleti bizottság véleménye	43
A temesvári erdőőri szakvizsgák Közli : S c h e i n t, m. k. aligazgató	50
Egyesületi előterjesztés a kereskedelmi ministeriumhoz a vadak bevitele ellen a német vámvonalon emelt tilalom megszüntetése tárgyában	52
Tózsdei szabály a magyar gubacs szállítására	53
A fapiacszról. Közli : B e d ő Albert	54, 120, 208, 271, 321, 389, 438, 497, 555, 627, 716, 767
K ü l ö n f é l é k. A magyar luczkéreg gazdag csertartalma. A francia erdészeti kiállítás. A „földművelési érdekeink“. Erdősítés a főváros körül, Fakereskedők lapja. Változások az erdészeti szolgálat körében, Halálözások . 58—59	
1878. január 12. Irta : B e d ő Albert	60
Adakozások az Országos Erdészeti Egyesület által az erdészeti magyar irodalom céljaira létesített „DEÁK FFRENCZ alapítvány“ számára . 61, 127, 212, 275, 336, 393, 447, 503, 558, 638, 719, 783	
Az Orsz Erdészeti-Egyesület pénztáránál teljesített befizetések . . 63, 131, 213, 277, 237, 394, 448, 504, 559, 639. 720, 784	
Szerkesztői üzenetek	64, 214, 560, 786
Az országgyűlés elé terjesztett erdőtörvényjavaslat szövege	65, 135
Meglehet-e tölgyeink makkját egymástól különböztetni? Irta : I l l é s Nándor	100
A különböző hónapokban döntött fa tartóssága. Közli : S z é k e l y Mihály	103
A határörvidéki beruházási alap erdőségei jövedelmének felhasználása ügyében kiadott királyi leirat	109
Néhány szó a nemphyi és alsó-lendvai uradalmak főberletéről. Irta : K a b i n a János, m. k. kataszteri erdőbecslő	111
Felkarolandó-e honunkban is a polgári lövészetügy és kik által leginkább? Irta : N a g y Gyula	116

*

	Lap.
A kocsános vagy kocsántalan tölgy kérgének csertartalma	911
Különfélék. A francia állami erdészet igazgatása a földmvelési minis- teriumnak adatott át. Párisi nemzetközi kiállítás. A feketeerdő (Schwarz- wald) legnagyobb jegenyefenyője. Az erdőtörvényjavaslat. „Fekete erdés- zeti rovarana. Változások az erdészeti szolgálat körében. Erdőpusz- títás. Halálozás	124—127
A tölgyсарjerdők magfáiról. Irta: Szabó Adolf, m. k. erdőbecslési felügyelő .	187
A fővárosban felhasznált épületfaanyagok mikénti ellenőrzéséről	191
Tenyészési kísérletek amerikai famagvakkal. Közli: Ruttner Antal, fő- erdőmester	195
Az erdők termőhelyi jóságának katasteri meghatározása ügyében kiadott pénz- ügyministeri körrendelet	196
Vadászati szemle. Közli: Székely Mihály	207
Különfélék. Erdőőrök vasárnapi oktatása. Högörgetek. Az eulenbergi erdészeti iskola. Változások az erdészeti szolgálat körében	210—211
Uj könyvek	211
A gesztesi uradalom erdeinek leírása. Közli: Szabó Adolf m. k. erdő- becslő felügyelő	215
Az évi fatermés kiszámítása az átlagnövedék segítségével és az erdőkataszter. Irta: Illés Nándor uradalmi erdőmester	229
Az országgyűlés elé terjesztett erdőtörvényjavaslat indokolása	230
Még egy szó az erdőőri szakiskolákról. Irta: Ruttner Antal, m. kir. főerdőmester	195
Az 1877-iki vadász-idény eredménye a gödöllői királyi uradalom erdőségei- ben. Közli: Kallina Károly, m. k. erdőmester	265
Vadászati viszonyok a munkácsi és szentmiklósi uradalmakban. Közli: Le- hoczky Tivadar, urad. ügyész	263
Különfélék. Az erdőtörvényjavaslatról. Legfelső kegyelem. Változások az erdészeti szolgálat körében Halálozás.	273
Pénztári tudósítás	276
A képviselőház erdőügyi bizottságának jelentése az erdőtörvényjavaslatról és a bizottság által ajánlott módosítások	279
Az Országos Erdészeti-Egyesület által a földmvelési ministeriumhoz intézett előterjesztés az erdőőri szakoktatás ügyében	292
A növény- és állatélet közt az erdőben fennálló súlyegyen, annak megzavar- tatása és helyreállítása. Mutatvány Fekete Lajos „Erdészeti rovaran“ című művéből.	297
Az erdészeti államvizsgák megtartása ügyében kiadott szabályrendelet	309
Vaiszlói erdőbecslések. Közli: Ujházy Dénes, kerületi erdőmester	315
A tölgyek művelése a Bánátban. Közli: S. Gy.	319
Vízfolyás a növénytestben. Közli: PISO Cornél, m. k. erdőgyakornok	323
Alakítsunk az erdőakadémián önképző-kört. Közli: BONG István, erdőmér- nök-hallgató	330

	Lap.
Szakirodalom (B.)	332
Különfélék. A francia államerdők 1877. évi összes bevétele. A müncheni egyetemen az erdészeti előadások. Vetőmagvizsgáló és növényélettani kísérleti állomás. Magyar lexicon. A gazdasági tanintézetek fejlődéséről és állásáról. A párisi nemzetközi kiállítás. Halálozások	332—335
Tudósítás az orsz. erdészeti egyesület tagjaihoz.	336
A cserkéregművelés és az ásványi cserzés	339
Fatermési és növekvési táblák felállítása törzselemzések és közvetlenül kipuhalt fatömegek alapján. Irta: Schemmel Samu, m. k. erdőrendező	351 415, 464, 525
Életmentő-e a dér? Irta: Stokosza Géza, erdőakadémiai tanársegéd	363, 421
A m. k. erdőgyakornokok gyakorlati kiképzetéséről. Közli: Fuchs János, m. kir. erdőgyakornok	373
Vadászati szemle. Közli: Sz. M.	384
Némely adatok az ausztráliai mézgafáról. Közli: Molitor Ágoston	387
Különfélék. A párisi közkiállításról. Ősztündijak. Változások az erdészeti szolgálat körében. Halálozások	391—393
A fűrészek üzeméről. Irta: Wagner Vilmos, m. k. gépészmérnök	395
Az 1878-ki erdészeti közgyűlés alkalmával tárgyalásra kitűzendő szakkérdések ügyében. Közli: Illés Nándor	433
Felhívás az 1878-ik évi erdészeti államvizsgák tárgyában	436
Felhívás a Ressel-émlék ügyében	441
Könyvismertetés. Közli: Pausinger	443
Különfélék. Az állandó erdészeti államvizsga-bizottság Országos ipar-, termény- és állatkiállítás. Ősztündij	445—447
A magyar kir. államerdők gazdasági és kereskedelmi leírása. Irta: Bedő Albert	451, 507, 563
A selmeczi erdészakadémikusok ez évi nagy gyakorlata	478
Észrevételek az idei május 10. és 11-iki fagyok hatásáról Zsarnóczán és környékén. Közli: Dezső Zsigmond, m. kir. erdőgyakornok	490
Reviczky Matejecz János és a selmeczi erdészakadémia véleménye a fenyőszűkáros voltáról. Közli: Fekete	492
A fenyőcsemeték egy új ellensége. Közli: Sz. M.	495
Különfélék. Vadászat. Az erdőállomány kiterjedése. Befásítás. Változások az erdészeti szolgálat körében. Hernyópusztítás	499—501
Hirdetmény a folyó 1878-ik évben tartandó „erdőőrök szakvizsgálója“ ügyében	502
Figyelmeztetés	504
Az évi fatermésnek az erdőkataszter általi kiszámítása. Közli: Seide Gyula, kat. erdőbecslő	520
Adóalapunk s illetőleg nemzeti vagyonunk csökkenésének egyik oka. Irta: Kabina János	539
Gőzfűrészfák döntésére. Közli: Kovács Géza	544

Válasz, az „Erdészeti Lapok“ 1877. évi X. füzetében közzétett szakbeli tudósításra. Irta: L á n g G á b o r	546
Hirdetmény a folyó 1878. évben tartandó „erdészeti államvizsga“ ügyében	557
K ü l ö n f é l é k. Erdészeti irodalmunk barátainak. Makktermés	557
Miért kell az erdőbélőre szigorubban felügyelni mint a mezőgazdaságra? Irta: D i v a l d A d o l f	598
Magyarország erdőterményei és fajpara az 1878. évi párisi világkiállításon. Közli: B a i e r s d o r f K á r o l y, kiállítási al-felügyelő	611
Az erdei szalonka életéből. Irta: S e i d e G y u l a	621
Vadászatok a munkácsi uradalomban. Közli: L e h o c z k y T i v a d a r, urad. ügyész	623
Felhívás a cserkéregtermelőkhöz	626, 785
Felhívás az „Erdőőr“ című könyv megrendelésére	631, 785
K ü l ö n f é l é k. A juhar-cukor készítése. Szomoru okulás az erdőbirtokosoknak. A magyar erdészet a párisi kiállításon Az 1000 frtos erdészeti ösztöndíj. Az erdészeti államvizsgák. A magyar lexikon. Serajevo környékének kevés erdeje. Olasz Erdészeti Lap. Új cserzési mód. Fakereskedők gyűlése. Hófehér zerge. Bécsben egy új cs. és k. erdészeti és gazdasági ügynökség alakult. Változások az erdészeti szolgálat körében 632—638	
A douglas-fenyő, Abies Douglasii (Lindley.) Közli: B e d ő A l b e r t	643
Miért nem vághat az eddig használt szalagfűrész és hogy kell ezen hiányon segíteni? Közli: M a d e r s p a c h V i k t o r	656
A farost (Holz-Cellulose) a papírgyártásban. Közli: S z é k e l y M i h á l y	662
Az erdélyi törvényhozás és közigazgatás erdőügyi intézkedéseinek rövid története. J a k a b E l e k t ő l	670
A faszénmérő edény alakjának és nagyságának befolyása a mérés eredményére Közli: N a g y G y u l a	682
Még néhány szó az erdőőri szakiskolákról. Közli: V á r a l j a i	688
A párisi világkiállításon Magyarország részéről nyert erdészeti kitételek	694
Az erdészeti államvizsgák 1878-ban. Közli: E g y v i z s g á z o t t	696
Válasz a vaizlói kárbeceklésekre. Közli: S u h a R e z s ő, pécsvárosi erdőmester	697
A fakereskedők bécsi gyűléséről. Közli: —r.	701
Meghívó az Országos Erdészeti-Egyesület f. évi rendes közgyűlésére	703
A f. évi erdőőri szakvizsgák	704
A Nomaison-féle cserkéreg-hántás. Közli: H o r v á t h S á n d o r	714
K ü l ö n f é l é k. Faüzlet az Egyesült-Államokban. Vadászati bérlet. Változások az erdészeti szolgálat körében	717—718
Értesítés az Orsz. Erdészeti-Egyesület t. tagjaihoz	718
Új könyvek	719
Előfizetési felhívás az „Erdészeti Lapok“ 1879. évi, vagy tizennyolczadik évfolyamára	723
Tisza Lajos elnöki beszéde az országos erdészeti egyesület 1878. évi közgyűlésén	726
A Nyírség erdei. Irta: I l l é s N á n d o r	733

A kézfűrészekről és fűrészgépekről. Könyvismertetés. Közli: Pausinger József, m. kir. erdőrendező	733
Az erdőkáros rovarok ez idei pusztítása a gödöllői erdőségekben. Közli: Kallina Károly, m. k. erdőmester	748
A tüzelő és szerszámfa üzlete Budapesten 1877-ben	755
A hamvas kőrifa (<i>Fraxinus crispa</i>) és annak egy érdekes betegsége. Közli: Kabina János, m. k. kataszteri erdőbecslő	761
„A gyaponcz irtása a Mária-családi közalapítványi erdőben“ című cikkhez. Közli: T.	765
Pályázat az erdőbecsléstan kézikönyvére	775
Különfélek. Tévedés egy bosniai gazdagság iránt. A székesfehérvári országos kiállításban való részvétel. Jegenyefenyőmag eredmény. Északamerikai fanemek. Változás a német erdészeti lapok között. Mahagóni. Új szénégetési mód. Gyanta és terpetin. Új szépirodalmi közlöny. Kitüntetés. Szénégető iskola. A vágás idejének felismerése. Növény gyűjtemények színe. Poroszország vasuti talpfa szükséglete. Változások az erdészeti szolgálat körében. Halálozás	776—782
Az Országos Erdészeti-Egyesület tagjai 1878-ban	787
Hirdetmények.	

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó:
Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő:
Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Tizenhetedik évfolyam.

I. füzet.

1878. Januárhó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

 Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, Lipótváros, Hold-utczá, 9. szám, II. emelet,
A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Előfizetési felhívás

az

„ERDÉSZETI LAPOK“

1878. évi, vagy

tizenhetedik évfolyamára.

Az „Erdészeti Lapok“, a múlt év lejártával a 17-ik új évre üdvözölte t. közönségét, sokkal régibb és állandóbb ismerőse tehát az erdőgazdaság kezelőinek és az erdők hiveinek, hogysen szüksége lenne az eddig ajándékozott bizalom további megadásáért serkentő kérelmet intéznie. A mi közönségünk jól ismeri az „Erdészeti Lapok“-at, tudja, hogy mi hasznát veheti annak eddigi tartalma, az általa adott tanácsok és tájékozások képezhetik alapját további támogatásának is.

Részünkről csupán azt véljük felemlitendőnek, és ezt is főleg azok kedvéért, kik lapunkat közelebbről nem ismernék és jövőre kívánnak olvasóink köréhez csatlakozni, hogy a föld-

mivelés minden ága között az erdőgazdaság az, mely leginkább a helyi viszonyokon alapul, s ezért az „Erdészeti Lapok“-nak igen fontos feladata a sajátságosan külön természettel és igényekkel bíró magyar erdőgazdaság érdekeit szolgálni, s tanácsaival, a tudományos haladás fejlődését okszerűen követve, úgy az erdőművelés, mint a használat körére kellő figyelmet fordítani; szolgálván ezek mellett a faüzlet bel- és külföldi mindenkori állásáról is rendes tudósításokkal, melyekben a lap független helyzetéből kifolyó elfogulatlan álláspontonál fogva, úgy a termelő erdőgazda, mint a vásárló fakereskedő igényei kölcsönös méltatásra találnak, s ezért azok mindkét félre nézve a megbízhatóság kiváló értékével bírnak.

Az „Erdészeti Lapok“ havi füzetekben jelennek meg legalább $3\frac{1}{2}$ —4 nyomatott iven, szakbeli hirdetéseket is tartalmazó külön színes boríték alatt, rajzokkal és szükség szerint külön melléklettel. Előfizetési díj egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti-Egyesületnek nem tagjai 8 frt. Az egylet azon alapító tagjainak, kik legalább 150 frtot alapítottak, ingyen jár; míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett ára csak 3 frt. Rendes tagoknak a 8 frt évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg. A ki eddig nem volt az egyesületnek tagja, de a lapokat mint olyan kívánná járatni, kéretik e szándékát az összesen 8 frtot tevő tagsági- és lapdíjnak befizetése mellett, az egyesülethez intézendő levél útján kijelenteni.

Az előfizetések legczélszerűbben postautalvány által „Az Országos Erdészeti-Egyesület pénztárához Budapestre“ (Pest, Lipótváros, hold-utca, 9. szám, II. em.) intézendők.

Budapest, 1878. január-hó 1-én.

Az „Országos Erdészeti-Egyesület“,
mint kiadó.

Bedő Albert,
szerkesztő.

Mire van a magyar erdészetnek szüksége.

Ama régi latin példabeszéd, hogy : összetartás által kis dolgok nagygyá lesznek, és megfordítva, a legnagyobbak is megsemmisülnek, saját szakunkra nézve is örök igazságot tartalmaz.

A magyar erdészet épen úgy, mint Európa többi nemzetének erdészete, kivéve a német nép magasra fejlett és a többi népeknek is utmutatóul szolgált erdészétét, életének tavasz-korában áll, s a fejlődés emez idejében a munkásság és küzdelmek megfeszített erejét igényli.

A fának, melytől életerős fejlődést, vérszel-viharral szembezálló szilárd törzset, s egészséges gyümölcsöt várunk, gondos kezek ápolására van szüksége. Épen így áll ez szakunkra, vagy jobban mondva, erdőgazdaságunkra nézve is, ha azt akarjuk, hogy ez képessége és rendeltetése egész mérvében kifejlődhessék, s minden irányban megfelelhessen azon várakozásnak, melyet országos érdekeink szempontjából betölteni hivatott.

A magyar erdészet életfájának elültetése csak a legközelebbi multban történt, a néhány év, mely az idő óta eltelt, eléggé gondosan lett a csemete ápolására szentelve, de igen természetesen, a kiválóbb gondozás netovábbjának határa még nem jött el, sőt a tavasz idejét élő fiatal fa, növekedett törzsének megfelelőleg, fokozottabb segílyt és ápolást igényel, ha azt akarjuk, hogy oly állandó életü törzsszé nőjjon, melynek védelme alatt a hazai erdőgazdaság egészséges élete és termézszerü üdvös fejlődése biztosítva legyen.

A magyar erdészet értelmi fejlődése képezi zálogát a magyar erdők jó állapotának. Ha az erdők és ezekre gondot viselő erdészek iránti tisztelet palotában és kunyhóban egyenlő mértékben nyilvánul, ha nemzetünk minden értelmes tagja kellő

fogalommal birand azon, ma csak szájon hordott, de lényegében kevesek által ismert kincsről, melyet Magyarország erdeiben bir : akkor a magyar erdőgazdaságot és jövőjét többé félteni okunk nem lehet, mert ekkorra már oly erős gyökeret vert a nemzet szívében és mint a nép életfenntartására szolgáló nélkülözhetlen forrás annyira ismertté lett, hogy a felette való örökös és fejlesztésére irányuló törekvés általános köz-szükségletté vált. Mindaddig azonban, míg ez óhajtott idő eljövend, mindannyiunknak : erdőbirtokosoknak és erdészeknek, a közös nemzeti és a kölcsönös egyéni érdekek által is sugalt összetartó munkásságra, az egymást felvilágosító, serkentő, oktató és támogató gazdasági eljárásra van szükségünk.

Nem lehet ugyan tagadni azt, hogy mint mindenütt, úgy hazánkban is az erdőgazdaság közgazdasági szempontból való felügyelete és fejlesztésének azon teendői, melyek az egyéni gazdálkodás és áldozat-hozatal körén kívül esnek : a nemzeti élet munkásságának irányadó vezérletére hivatott kormányzatnak feladata. De másfelől az sem vonható kétségbe, hogy mindaz, mit a kormányoknak ily irányban tenni szükséges és kötelességök, csak kisebb részét teheti annak, mi a földművelés erdészeti ágának érdekében, szemben a korunkban magasabbra fejlődött technikai ismeretekkel és ezzel kapcsolatban fellépett társadalmi szükségletekkel, teendő.

Senki sem állhat pedig az e részbeni munkásság felvételéhez és ernyedetlen folytatásához közelebb, mint épen az erdőbirtokosok és erdészek, kik első sorban nyerik a siker gyümölcsét.

A magyar erdőbirtokosok egy része, s fájdalom, épen nem a kisebb rész, erdejét még nem ismeri úgy, mint jövedelmének időjárástól nem függő azon forrását, mely számára és utódjai részére tartamos és helyes kezelés mellett állandóan biztos jövedelmet nyújtani képes. Azok, kik ma az erdőben csak a

gyapja lenyírására váró juhot látják, s attól az avatott szakértő kezelést és az ezzel járó aránylag csekély mivelési költségeket megtagadják: a gondtalanul lekaszabolt és elpusztult erdők romjait öröklő unokák megérdemlett kárhoztatásának méltó átkát vonják nevökre. És mit érdemelhetnek utóljára is azok, kiknek önző vagy tudatlan kezelése a kopár erdőterületek amyira elrontott talaját adja át az utódnak, melyet a gazdasági mivelésnek ismét meghódítani vagy épén nem lehet, vagy csak oly magas költségen, melyet józan gazdálkodási számítás mellett egyénileg többé senki nem tehet?

Az, a mit erdőgazdaságunk javára kormány-részről legközelebből és mint legszükségesebbet várhatunk, mire e sorok világot látnak, a létesülés fokához, egy hatalmas lépéssel közelebb jut. Az erdőtörvényjavaslat a képviselőház asztalára tétetik. És ha elfogadtatik ez azon szövegben, és illetőleg alap-elvekkkel, melyekkel a kormány beterjeszti, akkor hitünk szerint megnyertük a magyar erdőgazdaság emelkedhetésére szükségelt azon egyik eszközt, melynek segélyével az értelmes és lelkiismeretes végrehajtó munkásság, az erdőbirtokosok és erdészek támogatása mellett, üdvösen építhet.

A gazdaság gyakorlati alkalmazására szükséges ismeretek megszerzése, azok terjesztése és követése képezi azon másik eszközt, mely hivatva van erdőgazdaságunkat minden egyes erdőbirtok vagy gazdasági terület körében az okszerű és belterjes kezelés azon magasabb fokára juttatni, melyet jobblétünk érdekében elérni, mind egyéni, mind nemzetgazdasági szempontból egyenlő kötelesség. A magyar erdőbirtokosok közül, fájdalom, igen kevés s tekintve a minden rendből való birtokosok nagy számát, ugyszólva csak itt-ott mint kiváló ritkaság találkozik egy-egy, ki elég szorgalommal birt arra, hogy az erdőgazdaság valódi természetéről s az ahoz szükséges tudományok mibenlétéről alapos fogalmakat szerezzen; erdeinek kezelését

pedig oly szakértő és lelkiismeretes kezekre bizza, melyek megfelelő szakmiveltséggel párosultan azt úgy és oly eredménnyel kezelik, mely az adott körülmények közt a leghelyesebbnek és legjövödelmezőbbnek ismerhető. Most igen sokan megelégednek azzal, mit a legkezdetlegesebb viszonyok mellett várni lehet, de a melyet szakismeret és buzgalom kettőzött mértékre emelhetne; míg ismét mások nem gondolnak egyébbel, mint úgy a hogy lehet és veszik, minél több fát eladni az erdőből. Ennek így maradni nem szabad s a válvetett működés minden tisztességes eszközével, szóval, írásban, tettel, példával arra kell törekednünk, hogy birtokosaink az erdő természetét s az erdőgazdaság lényegét és fontosságát a maga valóságában megismerhessék, mert ekkor nem lehet kétség abban, hogy az erdőt nem fogják pusztítani, a vágatás után Isten kegyelmére és tudatlan kezek gondjára bízni, eszélytelen legeltetéssel túlterhelni és tönkre tenni.

Az emberi természet tulajdonához tartozik, hogy azt, a mit alapos tudással nem ismer, rendesen félszegen itéli meg. Így vagyunk az erdészettel is, melyet hazánkban még kevés birtokos méltatott arra, hogy belőle vagy róla annyit tanuljon meg, mennyit attól követelhetni, ki a gazdasági és tudományos míveltség színvonalán állani kíván. A bámulat és néha rémülés szállja meg az embert, ha itt vagy ott, egy vagy más, különben a jelesekhez számított férfit hall az erdészetről beszélni s annak az erdőkről, az erdészetről és az erdészeti tudományokról birt fogalmáról meggyőződést szerez. Arról pedig, hogy a szakképzett erdész tudománya csak oly terjedelmes és fáradságos megszerzést igényel, mint a mérnöki, bányászati vagy jogi ismeretek elsajátítása, s hogy minőség tekintetében is kiállja emezekkel a versenyt, nem csak a földbirtokosok, de még az ugynevezett tudósok között is igen kevesen látszanak tudással birni.

Ezt is meg kell szüntetnünk, erre van első sorban szükségünk, mert ezek nagyobbára az erdőtulajdonosok, kiknek kezében a hatalom és eszköz, s kiknek mi erdészek inkább csak végrehajtó közegei vagyunk. A feladat nem könnyű, de ha sikerülend oly mértékben, hogy a mai tiszteletre méltó kivételek száma megszűnjék kivétel lenni, akkor nagy eredménnyel dicsekedhetünk s a cél fele-utját bizonyára elértük.

Ha az erdőbirtokosok irányában lehet jogosult várakozásunk, nem kevésbé van ugyanennek helye azok irányában is, kik hivatva vannak az erdészetnek mint annak saját akaratukból vállalkozott kulturális munkásai szolgálni. Az erdészeti tisztviselőktől, szakértő erdész-társainktól s általában mindazoktól, kik igényt tartanak a szakértő erdész szép czimére, kiknek gondviselésére erdő bízott, vagy a kik életüket arra szentelik, hogy az erdészetet szolgálják s jövőjüket is ezen a pályán keresik, a legjogosultabban lehet elvárni azt, hogy az erdőgazdaság vezetéséhez és kezeléséhez szükséges szakismerteket a lehető legkiterjedtebb mértékben birják.

Ma még nagy azok száma is, kik a zöldgalléros kabátot mint erdészek viselik, de vajmi kevés tudománnyal bírnak az erdészetről s használhatóságuk ugyszólva egy ölfakimutatás vagy munkabérjegyzék szerkesztéséig s a tettenért erdő-tolvaj megfogásáig terjed. Miként az e fajta emberek nem érzik szükségét annak, hogy erdészeti könyvet és lapot olvassanak: épen úgy nincs szüksége az erdészetnek is rájuk. A birtokosok, kik ezeket pénzben rendesen kisebb, de a természetmennyi illetményekkel igen sok esetben jó fizetéssel díjazták, ugyan e költségért használhatóbb, tanultabb és tapasztaltabb egyéneket is kaphatnak, csak utána járjanak.

Szükségünk van tehát arra is, hogy az ilyen sem nem tudó, sem tanulni nem vágyó elemeket olyanok váltsák fel, kik szakmánkon nem csak élni tudnak, de akarattal és képes-

séggel is birandnak arra, hogy az erdészeti tudományokban magukat miveljék s arra törekedjenek, hogy tanulás, az erdő természetének szorgalmas megfigyelése és lelkiismeretes munkásság által a kezökre bizott erdőknek javára váljanak, hogy a szolgálatot-adó birtokos hálára és jutalmazásra legyen kötelezve, s utódjuk tisztelettel említse nevöket.

Erdőbirtokosnak és erdésznek egyaránt áll kötelességében a szakmiveltség kölcsönös előmozdítása, mert a tudás és ezzel karöltött lelkiismeretes munkásság fogja a szép és jövedelmező állabokat életre hívni, melyek aztán a rájuk fordított költséget gazdag kamatokkal fizetik vissza.

A gondviselés máig annyira kedvezett szakunknak, hogy erdőgazdaságunk szolgálatára ma már életerős erdészeti egyesületünk van s ennek áldozat-készségével saját szakirodalmi közlönyvel rendelkezünk, melynek útján tudomást és tájékozást szerezhetünk mindarról, mit erdőgazdaságunk érdekében tudnunk kívánatos. Ezek anyagi és szellemi támogatása is szükséges, mert segélyökkel érhetjük el azt, a mire erőnk egyedül elégtelen, az erdőbirtokosok és erdészek pedig ennek körében egyesülhetnek a kölcsönös cél elérésére. Kapcsolatban ezzel szükséges az is, hogy erdészeti szakférfiaink komoly kötelességöknek tekintsék az erdészeti ismeretek gyakorlati alkalmazásáról szerzett tapasztalataikat, bármily csekélyeknek látszassanak is azok, az illető helyi viszonyok között, minél bővebb mértékben közölni az e célra rendelkezésökre álló Erdészeti Lapokban, hogy azokból, a szerint a mint hasznosak vagy károsak, a közjó érdekében mások is okulást szerezhessenek.

Ha az erdőbirtokosok és erdészek kölcsönösen szövetkeznek arra, hogy az orsz. erdészeti egyesületet és szakirodalmunkat a jól megérdemelt erkölcsi s anyagi segélyben részesítsék, és szakadatlanul munkaképes állapotban tartsák, akkor ezek útján sikerülni fog a polgári közélet azon többi tényezőit is, kiknek

erdészeti ügyek intézésére befolyásuk van vagy kötelességükben áll, a szak igényeinek megfelelő irányba terelni s működésöknek oly utat jelölni, melyen haladva az erdőgazdaság hátrányára szolgáló intézkedéseket nem, vagy kevésbbé követnek el.

Szükségünk van még arra is, hogy erdészeti irodalmunk eddig csekély számu munkásainak kitarása és munkaképessége ne csökkenjen, a sovány erkölcsi és anyagi jutalom, melyet az irodalom papjai hazánkban még eddig nyerhetnek, csüggedésbe ne ejtse és ne indítsa arra, hogy szakunk kárára a tollat letegyék. Kevesen vagyunk és ha e kevesek lelki ereje vagy a szak jövőjében vetett reménye megtörnék, akkor a haladás helyett nehéz fordulat állana előttünk. Mi, kik az erdészeti irodalom uttörő munkásai vagyunk, találjuk legfőbb jutalmunkat abban, hogy szakunk jobb jövőjének megállapításán dolgozhattunk s az annak tett eme szolgálattal egyszersmind honfiai kötelességet is teljesítettünk. Szükség, hogy irodalmunk hivatott munkásainak száma szaporodjék, miért is hön óhajtjuk, hogy az eddigiek lankadatlan munkásságához az újabb erők minél nagyobb száma csatlakozzék s hogy ezzel összefüggőleg közönségünkben is legalább megkétszereződjék az irodalom-pártolók és az orsz. erdészeti egyesülethez csatlakozók száma, hogy többen legyenek, kikért dolgozni lelkesüljön az író!

Régi igazság az, hogy megfelelően díjazott munkától lehet jobb sikert várni, ugyanezért szükség az is, hogy erdőbirtokosaink erdészeiket a tőlük kívánt munka értékének megfelelő díjazásban és erkölcsi elismerésben részesítsék, s ezek amannak kiérdemléséül szintén a legjobb szolgálatot teljesítsék. Hogy pedig tisztán lehessen a szolgálat gyümölcsét láthatni, s az egyéni tudomány és szorgalom idegen erő békójába szorítva ne legyen, szükség van arra is, hogy az erdő minden más gazdasági ágtól elválasztva, saját szakértőinek külön igazgatása alatt álljon, s a maga külön számlájára kezeltessék.

Azon fiatal szaktársainkat illetőleg, kik most állanak a pálya kezdetén, mi szükségünk lehet? Az, hogy szorgalmasan tanuljanak és szokják meg a kötelesség hű és pontos teljesítését, hogy akkor, midőn kidölt elődeik helyébe lépnek, szakunk bennük értelmes és munkaképes férfiakat nyerjen! A ki fiatal korában hanyag és kötelességét mulasztó, attól később is csak hasonló várhatni. Ilyen here természetű emberekre pedig épen nincs szüksége a magyar erdészetnek.

Erdőakadémiánk tanereje és tan-anyaga olyan, hogy az, a ki tanulni akar, a tudás forrásához elég bő mértékben juthat. Minthogy pedig fiatal erdészeinket hazai viszonyainknak legmegfelelőbbben a selmeczi erdőakadémián nevelhetjük, mert a magyar erdőgazdaság igényeinek legmegfelelőbb alapismerteket itt szerezhetik meg, szükséges az is, hogy azok, kik e pályára szentelik életüket, a kellő szakképzést inkább ezen, mint bármely más tanintézetben szerezzék meg.

A tanulás, tudás, szorgalmas munkásság és takarékos gazdálkodás az, a mire szakunknak és mindannyiunknak szüksége van. Ezekre törekedjünk, ezeket teljesítsük s akkor az egyéni és nemzeti jóllét gazdaggá lett talaján szakunk felvirágzása is bizonyára lehetségessé válik.

A fennebb elmondottak azok, a mikre a magyar erdőgazdaságnak általában szüksége van, s melyeket mi, mint az új év fordultával is alkalmoszerű eszméket leirtunk azért, hogy egyenként és összesen, munkára és új hívek toborzására is serkentsük azokat, kik a magyar erdőgazdaság fejlődésének gondozását szívéükön viselik.

Az, a ki magát magyarnak vallja, s kinek szívében a haza és nemzet iránti szeretet lángja kialvófélben nincs, ki óhajtja és szereti azt, hogy nemzetünk kulturális életének összesége és ennek egyes részei, összehasonlítva a mivel népek hason irányu munkásságával, a versenyt kiállja: annak akarni

és kívánni kell azt is, hogy a magyar erdőgazdaság fejlődése nem csak hogy akadályra ne találjon, de minél magasabb mértékben történjék, s hogy az erre szükséges anyagi és erkölcsi támogatást, minden honpolgár, de kiválóképen az, ki nek e szak irányában kötelezettsége van, buzgón teljesitse.

Bedő Albert.

Az erdei-fenyő művelése a pozsonymegyei homokos lapályon.

Pozsonymegye beutazása alkalmával azon kedvező helyzetbe jöttem, hogy Magyarországnak homoktalajon elterjedő, tán legnagyobb erdei fenyvesével ismerkedtem meg. Ezen fenyves mintegy 45.000 holdnyi, sárga és barna, csillámpalát nélkülöző és helyenként futóhomokba átmenő diluviál homok által képződött rónaságot foglal el, és több nagybirtokos tulajdona. Az erdőtenyésztési, illetőleg mívelési mód megismerhetése céljából a legnagyobb birtokos tulajdonát szemléltem ki, és e végből herczeg Pálffy Antal detrekői uradalmának erdőmesteréhez Pokorny József urhoz fordultam, ki is a rendelkezése alatt álló 28.000-nyi hold erdei-fenyvesekben szokásos mívelési móddal a legnagyobb szivességgel megismertetett, s ezenkívül az e tárgyra vonatkozó 5 évi számadásokat is rendelkezésemre bocsátotta, melynek alapján az alábbi számadási adatokat is gyűjthettem.

Mínthogy az erdei-fenyvesek felujtására szükséges mag házilag szereztetik be, érdekes leendő tán az annak nyérése körüli eljárással és ennek eredményével is megismerkednünk.

A magot tartalmazó tobozok az évenként letarolandó vágásokban ledöntött fákról gyűjtetnek és csak kivételesen rosz magévekben a szélső fákról is.

Az évenként gyűjtetni szokott tobozok mennyisége 5 évi átlag szerint évenként 1000 tetőzött pozsonyi mérő vagyis 625 hkt. literre megy, mely mennyiségnek összeszedésére öt évi átlag szerint 1000 napszám, vagyis egy hektoliter gyűjtésére 1,16 napszám igényeltetik. Az ekként gyűjtött fenyőtobozok egy rácsozattal ellátott pajtába összehordva, és ott a léghezamnak kitéve, kipergetésökig az eső és nedvesség ellen védetnek.

A kipergetés az e célra külön épült magpergetőkben megy végbe, melyek akként építvék, hogy a kipergetéshez szükségelt meleg, föld alatti csatornák által vezethető be, és a csövek elzárása által mérsékelhető. A kipergetés az ismert módon 25—30 Reaumur foknyi meleg mellett megy végbe, különös gond fordittatik a hőség egyformaságára, minthogy csekélyebb melegnél a tobozok kellően nem nyilnak és sok mag visszamarad, miglen a túlságos hőség által a tobozgyanta is kiszivárog és a már kipergetett mag, olajtartalmának elpárolgása folytán, csiraképtelenné válik.

Ennélfogva, a kipergetett mag naponta legalább is háromszor eltávolittatik, szárnyától megfosztatik és felhasználásáig egy száraz, árnyékos és elegendő léghezammal bíró helyen elhelyeztetik.

A kipergetésnél tüzianyagul a már kipergetett tobozok használatnak fel. Ezeknek meggyújtására és az első kipergetésre 625 hektoliter toboz és 10 ürméter fenyő tűzifa igényeltetik.

A kipergetés eredménye 5 évi átlag szerint évi 625 hektoliter után, hektoliterként 0.80—0.90 kilogram közt ingadozott, vagyis egy hektoliter toboz átlagban 0.85 kilogram leszárnyalt magot eredményezett. Az ekként nyert (körülbelül 100 éves fákról) magból csak mintegy 8—9 százaléknyi meddő mag találtatott, mely százaléktétel azonban egy évben, midőn a magnak gyűjtése fiatalabb 40—60 éves fákról történt, 16-ra is felment; mi azon tényt bizonyítja, hogy csak

érettkori fákról tanácsos a magot szedni, s e célra legjobbkoruaknak bizonyultak a 80—100 évig terjedő fák, miglen a korosabb, vagy fiatalabb fáknál a meddő magvak mennyisége a fák fiatalabb korához képest szaporodott.

Az ültetésre szükséges erdei-fenyőültönczök az e célra kiszemelt védett helyen fekvő, meglehetősen nedvességgel bíró és a nagy vad ellen bekerített helyeken, fakiskolákban következőleg műveltetnek.

A talaj mintegy 0.50 méterre felásatik, legereblyéztetik, ágyakra beosztatik és abban aztán a mag 18 cent. távolságban lécz által benyomott barázdába vettetik; továbbá csekély, laza szerkezetű, televényréteggel fedetik, mely aztán léczczel a magra nyomatik. Az ekként elhelyezett magot gyakran megöntözik és a madarak általi kiszedés ellen védik, mi itt akként eszközöltetik, hogy a bevetett ágyak fölött 10 centiméternyi magasságban egy nádból készült rácsozatot tesznek vízszintesen, mi által a madarak hozzá nem férhetnek, sem a maghoz, sem a magburral kijött apró növényekhez, miglen a nap sugarai a rácsozaton át könnyen a földhöz juthatnak. A tavasz előhaladása és a fácskák kikelése után ezen rácsozat egy $\frac{1}{2}$ méternyi magasságban alkalmazott léczczeten akként alkalmaztatik, hogy az könnyen kiterithető és összevonható legyen, mivel a bevetett ágyaknak a napnak legnagyobb hőségében, rendszeren délelőtt 10-től délutáni 4 óráig, betakarva kell lenniök, hogy ily módon a fiatal fácskák a kellő árnyékban és napban is részesülhessenek. A magvak elvetésével tett kísérletek azt mutatják, hogy az abból kikelt csemeték száma 5 kilo mag után 95—100.000 darab.

A letarolt térségek felujtása, a mennyiben azok kötöttebb homokon fekszenek, akként eszközöltetik, hogy a talajt a letarolás után visszamaradó tőkéktől (melyek szurok készítésre használtnak) kitisztítva 2 évig rozsszal művelik, s ezen

mezőgazdasági használat után a felujtandó térségen ekével é.-dél felé 1—1.2 méternyi távolságban párhuzamosan 7—10 ctméternyi mély barázdát szántanak, melyekbe az elültetendő 1 éves csemeték 6 d.-méter távolságban az ültető vassal (mely 15—20 cmtr hosszú és belső nyélrőli oldalon 5—7 cmtr széles) készült ültető lyukakba helyeztetnek.

Ezen a vidéken az elültetésnél következő eljárást gyakorolnak. A faiskolában nevelt ültőnczök egy éves korukban kiemeltetnek és százával egy csomóba köttetnek és a beültetendő helyre való elvitelükig árnyékos helyen földdel betakartatnak akként, hogy felső végük kimaradjon. Az ekként betakart fácskák, ha a beültetendő térség nem esik igen messze a nap lenyugta után; ha pedig távolabbra fekszik, viradatkor elszállíttatnak, hol ismét egy árnyékos helyen betakartatnak és azután két-két munkás által csomónként felhasználtatnak. Egy munkás egyszerre magához vesz egy csomót 100 darabbal, melyet övéhez erősített és $\frac{1}{4}$ részben vízzel ellátott bőgrében felbontva elhelyez, honnan azokat az előmunkása által készült ültető lyukakba egyenként elhelyezi, olyképen, hogy a gyökereket, de főleg a szív-gyökeret függőleges állásba hozván, azt ezen állásban az elültető lyukba balkézrel tartva, oly mélyre helyezi, a mennyire kiemelése előtt földben volt, és jobb kezével az e célra készült lapos és alsó végén élesre faragott hosszukás, 4 d. méternyi falapátnak az ültető lyuk mellé való beszurás és a talajnak a csemetéhez való szorítása által állásában megerősíti.

Ezen eljárás mellett egy gyakorlott munkás a lyukkészítő társával naponta 1000 darabot is képes elültetni, általában azonban csak 840 darabot lehet számítani, úgy hogy egy kataszteri holdnak beültetésére az egy éves csemeték 1.20 méter és 0.6 méternyi távolságban leendő elültetésükre 19 napszám igényeltetik.

Futóhomokban a homok megkötése végett, és hogy a fiatal ültőnczök el ne boritassanak, a szélnek igen kitett helyeken 3 deciméternyi magas sövények 2 méternyi távolságban, és a kevésbé veszélyes helyeken 3—6 méternyi távolságban az uralkodó szél irányára függélyesen állittatnak fel.

Az ekként gyakorolt ültetések egyáltalában igen sikerülteknek mondhatók, és sokkal előnyösebbnek bizonyultak a gomültetések és korosabb növényekkel való ültetéseknel. Az utóbbi ültetés főleg nagyobb távolságról és kötött talajban nevelt csemetékkal eszközölhető, mi által az ültőnczök szállítása sokkal költségesebbé válik. Azonkívül pedig több munkaréő igényeltetik, a csemeték kiemelése és elhelyezésénél, s azok kivált gyökerükön, sokkal hamarább meg is sértetnek, és mi a legfőbb, sokkal nehezebben fogamzanak és sok utóültetést vesznek igénybe, miglen a barázdákba ültetett 1 éves csemeték az első évben a kiemelt barázda által elegendő védelmet és mélyebb fekvésüknél fogva elegendő nedvességet is nyervén, az ily módoni ültetés igen rendkívüli száraz évek kivételével rendszeren tökéletesen sikerül, olyannyira, hogy néha évek során át sem kell utóültetést eszközölni.

Itt egyuttal említésre méltónak találok felhozni azon kísérleteket, melyek az erdei-fenyőnek lombfákkali elegyítésével eszközöltettek, és melyek alapján egyedül a ritka lombozatu nyír és a lassubb növésü tölgy mutatkozott vegyítésre alkalmasnak. Ezen elegyítés által azonban a fenyők sudarnövésükben veszítenek és sudarlósakká lesznek, holott a tiszta fenyvesek egyáltalában vaskosoknak mondhatók. Az erdei fenyőnek ákáczzal való vegyítése tökéletes siker nélkülinek bizonyult, mivel az utóbbi sokkal gyorsabb növése folytán az erdei-fenyőt tökéletesen elnyomta olyannyira, hogy egy pár év mulva már hírét sem lehetett látni. *Ertl Gusztáv.*

Az államerdők 1878. évi költségvetése és ennek indokolása. *)

Az államerdőknel az 1878. évre előirányzott rendes kiadások és bevételek, összehasonlítva az 1877. évi költségvetés hasonló műfétéleivel, a következő táblázatokban sommásan és rovatonként vannak előtüntetve :

Rovat		1878.	1877.	Az 1878. évre tehát	
		évi előirányzat		több	kevesebb
	Kiadás 24. czim.				
	Kezelési kiadások.				
1	Személyi járandóságok	791.009	794.511	.	3.502
2	Irodai átalányok	11.121	11.229	.	108
3	Egyéb irodai költségek	22.337	23.998	.	1.661
4	Utazási átalányok	163.235	162.746	489	.
5	Egyéb utazási költségek	26.450	28.674	.	2.224
6	Kezelési épületek fentartása	52.231	55.069	.	2.838
7	Jutalmak és segélyek	8.490	8.770	.	280
8	Egyéb előre nem látott költségek	20.283	23.741	.	3.458
	Összeg	1,095.156	1,108.738	.	13.582
	Közterhek.				
9	Adó és egyéb közköltségek	562.852	548.892	13.960	.
10	Egyházi és jótékony czélok	11.521	10.493	1.028	.
	Összeg	574.373	559.385	11.988	.
	Üzleti költségek.				
11	Erdőrendezés	19.100	21.406	.	2.306
12	Tüzifa vágatás és szállítás	782.814	698.186	84.628	.
13	Épület- és műszerfa vágatás és szállítás	536.277	556.340	.	20.063
14	Fagyártmányok előállítás	256.800	337.979	.	81.179
15	Faszén termelése és szállítása	185.744	198.332	.	12.588
16	Erdőművelés	73.024	81.069	.	8.045
17	Mellékhaszonvételek	22.047	18.995	3.052	.
18	Üzleti épületek és szállítási eszközök	234.318	282.812	.	48.494
19	Anyagok és termények vásárlására	85.434	98.705	.	13.271
20	Leltári tárgyak beszerzésére	25.512	25.167	345	.
21	Egyéb előre nem látott költségek	39.455	47.089	.	7.634
	Összeg	2,260.525	2,366.080	.	105.555
	Összes kiadás	3,930.054	4,034.203	.	104.149

*) Kivonat a képviselőház elé terjesztett államköltségvetésből. Szerk.

Rovat		1878.	1877.	Az 1878. évre tehát	
		évi előirányzat		több	kevesebb
Bevétel 33. czim.					
1	Főhasználat :				
	a) tüzifa	2,708.699	2,675.900	32.799	.
	b) épület- és műszerfa	1,481.277	1,502.955	.	21.678
	c) fagyártmányok	907.529	1,054.372	.	146.843
	d) faszén	471.144	552.672	.	81.528
2	Mellékhaszonvételek	651.285	648.724	2.561	.
3	Anyag és termények	34.203	49.782	.	15.579
4	Leltári tárgyak	3.500	4.557	.	1.057
5	Téritmények	20.990	57.300	.	36.310
6	Egyéb bevételek	110.350	107.205	3.145	.
Összes bevétel		6,388.977	6,653.467	.	264.490

A megelőző két táblázatból az tűnik ki, hogy az államerdők 1878. évi kiadásai . . . 3,930.054 frtot
1878. évi bevételei pedig . . . 6,388.977 „
tesznek, és hogy az államerdészetnél az 1878. évre . . . 2,458.923 frt

tiszta jövedelem van a költségvetésbe felvéve.

Az előbbi táblázatokból kitűnik továbbá, hogy az 1878. évi kiadások az 1877. évre előirányzott kiadásokhoz képest . . . 104.149 frttal
kisebb összegben lettek felvéve, s hogy ezzel kapcsolatosan az 1878. évi bevételek is az 1877. éviéknél . . . 264.490 „
lettek kisebb összegben előirányozva.

Részletes indokolás.

A) Kiadások.

1—8. rovat. A kezelési kiadásokra az előbbi táblázat 1—8. rovata alatt előirányzott 1,095.156 frt az 1877-re előirányzott hasonló kiadásoknál 13.582 frttal azért kisebb,

mert a személyzeti létszámban további leszállítások történtek, s ezzel együtt más dologi és személyi költségek is apadtak. A kezelési kiadások 1—8. rovatának mindegyik rovata alatt kevesebb a jövő évi előirányzat összege, mint volt az 1877. évi, kivéven a 4-ik rovat alatti utazási átalányok összegét, mely 489 frttal több; mi abban leli indokolását, hogy a pécskai erdőrendező évi 800 frt uti átalánya az 1877. évi előirányzatba nem lett felvéve, mivel az akkor üresedésben lévő ezen állomással összekötött költség helyettesítés vagy betöltés esetében az egyéb utazási költségek rovatán szándékoltatott fedeztetni; tulajdonképen tehát még ezen rovatnál is, szemben az 1877. évi tényleges szükséglettel, 311 frt megtakarítás éretett el.

9. rovat. Az adó és egyéb közköltségek rovata alatt 13.960 frttal szükséges több kiadás a fenálló törvények alapján kivetett országos és községi pótadók szaporulatában leli indokolását.

10. rovat. Az egyházi és jótékony célok rovatán 1.028 frttal szükséges nagyobb összeg a kegyuri kötelezettségek alapján teljesítendő építkezések következtében merült fel.

11. rovat. Az erdőrendezésnél mutatkozó 2.306 frt kevesbület azért lehetséges, mert a jövő évben kevesebb új felmérési munkálatokra lesz szükség.

12. rovat. A tűzifa vágatásnál és szállításnál több szükségeltetik 84.628 frttal azért, mert a máramaros-szigeti és kolozsvári jószágigazgatóság kerületében ugyszólva teljesen elfogyott tűzifakészlet, a nevezett kerületekben az ezen anyagra nyilvánuló kereslet és tényleges szükséglet következtében, az 1877. évinél nagyobb mennyiségben termelendő.

13. és 14. rovat. Az épület- és műszerfa vágatásánál és szállításánál, valamint a fagyártmányok előállítására rovatán összesen 101.242 frttal kevesebb kiadás főleg azért vált

lehetővé, mert a kolozsvári jószágigazgatóság kerületében lévő berendezett fenyveserdők épület- és műszerfa termését állandó szerződés útján 10 évre a Baiersdorf és Biach cégnek tövön adtam el, s ezáltal a termelési, valamint a feldolgozási risico mellőzése mellett, az ebbeli költségek is kiestek az államköltségvetés keretéből.

15. rovat. A faszén termelésénél és szállításánál mutatózó 12.588 frt keveslet onnan ered, mert ez anyagra megcsökkenvén a kereslet, annak termelése is alább szállított.

16. rovat. Az erdőművelésre 8.045 frttal azért lett kevesebb kiadás előirányozható, mert a jövő évben felújítás alá kerülő erdőben kivételesen nagyobb mértékben fordulnak elő azon erdőrészek, melyek természetes uton váltak erdősíthetővé, s így kevesebb művelési költséget igényelnek.

17. rovat. A mellékhaszonvételekre előirányzott 3.052 frt több kiadás az egyes erdőhivataloknál felmerült kisebb kiadási többletek összegéből áll, s általában az ezen használatnál nagyobb mértékben felmerülő becslési munkálatok költségéből ered.

18. és 19. rovat. Az üzleti épületek és szállítási eszközöknél 48.494 frttal, s az anyagok és termények vásárlásánál 13.271 frttal azért volt leszállitható a kiadás, mert kevesebb építkezés válik szükségessé, s mert, miként előbb is említettett, a kolozsvári jószágigazgatóság berendezett erdeinek fenyőfa termése tövön adatván el, ezzel együtt a vásárlóra ruháztatott az ezen kerületben lévő építmények és víziutak fentartási költsége is; valamint annak adatván át a fűrészpületek is, az ezek üzeméhez szükséges anyagok bevásárlása szintén elmarad.

20. rovat. A leltári tárgyak beszerzésénél előforduló 345 frt csekély többlet kiválóbb indokolást alig érdemelhet.

21. rovat. Az egyéb előre nem látható költségek rovatán mutatózó 7.634 frt keveslet az e rovaton előforduló kiadások lehető legkisebb mérvre való szállítása végett lett előirányozva.

B) Bevételek.

1. rovat. A tűzifa-jövedelemből várt 32.799 frt többlet s egyáltalában az, hogy ezen rovaton jövedelem-keveslet nem lett felvéve, abban leli indokolását, hogy a doroszlói erdőhivatal kerületében az 1877. évre előirányozottnál a jövő évben nagyobb mértékben értékesíthető faanyagok után több bevétel várható, s mert némely erdőhivatalnál a tűzifa, mely eddig szén alakban értékesített, a jövő évben mint tűzifa kerül eladásra.

Az épület- és műszerfánál mutatkozó 21.678 frt bevétel-csökkenés abban leli indokolását, hogy az üzemtervek szerint oly erdők kerülnek a jövő évben vágatás alá, melyek kevesebb értékű fakészlettel bírnak.

A fagyártmányoknál felmerülő 146.843 frt keveslet onnan ered, hogy a százsebesi és topánfalvai erdőhivatal kerületében a Baiersdorf és Biach czég részére több évre történt tövön való eladás következtében a százsebesi, tordai és topánfalvai kincstári fűrészek nevezett vásárlónak adattak át s így a fagyártmányok rovatán az említett fűrészek bevételt nem adnak. A faszénnél előirányzott 81.528 frt jövedelem kevesbület a vasgyártás helyzetéből s az ezen anyagra nyilvánuló csekélyebb keresletből ered.

2. rovat. A mellékhaszonvételeknél mutatkozó 2.561 frt többlet néhány erdei legelő bérletének javulásából keletkezett.

3. rovat. Az anyagok és termények rovatánál 15.579 frt kevesbület a kincstári munkásoknak eladandó élelmi czikkek kisebb mértékre történt leszállításából ered.

4. rovat. A leltári tárgyaknál kevesebb elhasznált anyag levén eladandó, ebből 1.057 frt bevételi apadás merült fel.

5. rovat. A téritményeknél előforduló 36.310 frt kevesbület onnan ered, mert a gödöllői erdőhivatal kerületében a

megelőző 1872., 1873. és 1874. években a kincstár által kiadott erdészeti költségek a főudvarmesteri hivatal által az 1876. és 1877. években térítették meg, jövőre pedig ily költségtérítés nem lesz, miután a vadászati költségek a cs. és k. főudvarmesteri hivatal által közvetlenül fedeztetnek.

6. rovat. Az egyéb bevételeknél 3.145 frt jövedelem-többlet onnan ered, mert némely erdőhivatalnál a hátralékos bérösszegekből nagyobb bevételek várhatók.

Beruházásokra az államerdőknél, s pedig szabályozási és rendezési költségekre 1877. évre, az 1877. évi XVII. t.-cz. alatti póthittel együtt engedélyezettett . . . 279.992 frt,
 1878. évre előirányoztatik 189.523 „
 tehát 90.469 frttal

kevesebb és pedig :

1. rovat alatt 1.000 frt birtokrendezési költségekre.

2. rovat alatt 16.000 frt a besztercebányai gőzfürész építési költségeinek szerződészerű törlesztésére s a befektetett tőke kamatozására és birtokrendezésre.

3. rovat alatt 130 frt birtokrendezési költségekre.

4. rovat alatt 3.000 frt birtokrendezési költségekre.

5. rovat alatt 3.000 frt birtokrendezési költségekre.

6. rovat alatt 37.268 frt, a sziget kamarai gőzfürészbe befektetett tőkének szerződészerű törlesztésére s kamatozására 32.094 frt, szabályozási s rendezési költségekre 3.074 frt és a rónapolyánai erdővédlakra 2.100 frt.

7. rovat alatt 3.000 frt urbéri rendezésre.

8. rovat alatt 800 frt birtokossági erdők rendezésére.

9. rovat alatt 1.066 frt birtokrendezésre.

10. rovat alatt 1.500 frt birtokrendezési költségekre.

11. rovat alatt 5.000 frt urbéri szabályozásra szükség-lendő felmérési költségekre 2.000 frt s a fogarasi raktár kiépítésére 3.000 frt.

12. rovat alatt 2.500 frt birtokrendezési költségekre.
 13. rovat alatt 3.000 frt birtokrendezési költségekre.
 14. rovat alatt 800 frt birtokrendezési költségekre.
 15. rovat alatt 3.000 frt urbéri szabályozásra s állandó katasteri felmérési költségre.

16. rovat alatt 3.000 frt a Körös szabályozási társulatnak 1.000 frt, a Maros töltések fentartására 82 frt, s a Maros folyam által okozott és okozandó partszakítások elhárítására 1.918 frt.

17. rovat alatt 1.000 frt birtokrendezési költségekre.

18. rovat alatt 4.900 frt a Temes-Béga folyók szabályozására.

19. rovat alatt 39.575 frt a szállítási művek felállítására (szerződésileg) s birtokrendezésre.

20. rovat alatt 1.500 frt birtokrendezésre.

21. rovat alatt 58.484 frt, az erdőszolgálat megváltására 36.484 frt, számfelteti erdészeti személyzetre 12.000 frt, s erdőszabályozásra 10.000 frt.

Titkári jelentés az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi rendes közgyűlésén.

Előadta : B e d ő Albert.

A mult közgyűlés óta történt egyleti munkásságról szóló jelentésemet mindenekelőtt kapcsolatba kell hoznom magával a mult közgyűléssel s illetőleg a választmányra ez által bízott teendők megjelölésével.

Megbizást nyert a választmány az egyleti alapszabályok megerősítése és az erdőőrök szakképzésének tárgyában, valamint a katasteri erdőbecslők részére kiadott hivatalos utasítás némi változtatásának kieszközlésére. Ezekre nézve van szerencsém jelenteni, hogy az alapszabályok megerősítése azon változta-

tással történt meg, hogy a közgyűlés által elfogadott alapszabályok azon része, mely az egyesület feloszlásáról szól, egy olyan új szakasszal toldatott meg, melynek minden egyleti alapszabályba való felvételét a kir. kormány kívánja, s mely abból áll, hogy ha az egyesület az alapszabályokban kitűzött célt, eljárást, vagy hatáskört meg nem tartja, vagy ha működése által az állam vagy a tagok érdekei veszélyeztetnék a kir. kormánynak jogában áll az egyesület működését felfüggeszteni, vagy szükség esetén az együletet felosztatni. Az igazgató választmány ezen módosítását, az egyesület érdekeibe ütközőnek nem találván, elfogadta, mire a megerősítés megtörtént, s az alapszabályok az „Erdészeti Lapok“-ban, mint az egylet közlönyében, a t. tagokkal kellő tudomás végett közzétettek.

A katasteri erdőbecslési utasítás módosítása tárgyában a pénzügyminister urhoz intézett előterjesztésnek kedvező sikere volt, miután ő excja elrendelte, hogy az erdők fatermésének kiszámítására felállítva volt 5 termőhelyi osztály egy 6-ik, vagy is az eddigiéknél kisebb jóságra vagy termőképességre szóló termőhelyi osztály is felvétessék, s hogy ott, hol az erdőt gazdasági tisztek kezelik, ezek fizetése az erdőkezelési költségbe beszámíttassék.

A harmadik tárgyban, vagyis az erdőőrök szakképzése ügyében az igazgató választmány a jelen közgyűlés elé terjeszti véleményét, s ez a mai ülés tárgysorozata alapján fog elintézés alá vétetni.

További munkásságunk a következőkben állott : az egyesület részéről a földművelési minister ur elé terjesztett erdőtörvényjavaslat, melyről fájdalom 10 év óta kell mindig mint javaslatról megemlékezni, a kir. kormány kívánatára egy az illető ministeriumok s országos gazdasági egyesület, valamint egyesületünk küldötteiből alakult szakbizottság tárgyalása alá

bocsáttatott. Ezen az egyesületi elnök ur ő nmlgnak elnöklete alatt működött szakbizottság tárgyalásaiban több ízben és hosszabb időn át kellett résztvennünk, s ebbeli működésünkről jelenthetem, hogy a törvényjavaslatnak szakszempotból és szakérdekekből fontos elvi rendelkezései, igen csekély kivétellel, a bizottságban is érvényre jutottak, s ma oly értelmű szöveggel áll készen a törvényjavaslat, hogy ha az reményeinknek megfelelőleg a törvényhozás által is elfogadtatik, akkor oly erdő-törvényünk leend, mely hazánknak becsületére válik, s pontos végrehajtás esetében erdőgazdaságunk érdekeit teljesen biztosítandja.

Az erdészeti államvizsgákat rendező újabb szabályrendeletnek kidolgozása tárgyában a földmivelési ministeriumban megtartott szaktanácskozmányokban szintén résztvettünk, s ott ugy az államvizsgákra, mint az erdőőri szakvizsgákra nézve az egyesületünk által képviselt érdekek kielégítését biztosító szabályjavaslat állapított meg. Az erdőőri vizsgákat szabályozó rendelet már ki is adatott, az erdészeti államvizsgákat szabályozandóról pedig remélhető, hogy ezen megoldását régen váró fontos szakkérdés is a szaktanácskozmány által elfogadott tervezet megtartásával a magyar erdészet érdekének megfelelő elintézést nyerend.

Az erdészeti kísérletek ügyének állásáról annyit jelenthetek, hogy elnök ő excja részéről szakférfiainkhoz kísérleti munkák önkéntes elvállalása és teljesítése ügyében az egylet közlönyében felhívás intéztetett. És bárha a kísérleti munkák közül mindenki azt teljesithette volna, mire adott viszonyai között legkönnyebben nyilhatott alkalom, mégis alig akadt vállalkozó. Minthogy pedig időközben szerzett tájékozásunk szerint a kir. kormány részéről is lépések fognak tétetni, hogy a nálunk megindítandó és az osztrák tartományokban már megindult kísérleti munkálatok a kölcsönös hasznosíthatás tekinte-

téből, a külön érdekek kellő fenntartása mellett, lehetőleg egyöntetű eljárással végeztessenek, ennél fogva egyelőre még a kérdés függőben tartása ismerhető czélszerűnek. Kapcsolatban a kísérleti ügygyel azonban, meg kell említenünk, hogy az egyesület ez évben többen is amerikai famagvakkal tett egyes tagtársak közvetítésével kísérletet, melynek eredményei az „Erdészeti Lapok“ utján adatnak nyilvánosságra.

Egyesületünk egyik hivatása az is, hogy a hozzá forduló erdőbirtokosoknak és erdőgazdáknak kívánat esetére szakbeli tanácsot s a kormánynak felhívására szakvéleményekkel szolgáljon. Azok, kik hozzánk ily tanácsért folyamodnak, készséges válasza találnak, a földmívelési ministeriumnak pedig a következő 5 ügyben szolgáltunk véleménnyel.

1. a fenyőszu (bostr. typ.) irtása tárgyában;
2. Gyulafehérvár város erdei fordájának leszállítása ügyében;
3. egy Árvamegyében elkövetett erdőkárosítás kérdésében;
4. azon kérdés felett, hogy ártalmas-e a fenyőszu vagy nem?
5. a szőlőkaróul használni szokott fiatal fenyőfák vágatása ügyében.

Legutóbbi időben pedig kérést intéztünk ugyancsak a nevezett ministeriumhoz az iránt, hogy a szarvas, őz és nyulvadnak a német-birodalmi vámvonalon a marhavész alkalmából eltiltott bevitel megszüntetését eszközölné ki, mely akadály különösen a nagyobb vadászati területek és vadállományok tulajdonosait, s illetve a külföldön is tértnyerő vadkereskedésünket érzékeny kárral sújtja.

A válaszmány részéről nyert elintézést egy házvételi ajánlat is, melylyel egy budai házbirtokos a vároldalon lévő házát megvételle ajánlotta, de a mely vételbe a válaszmány belebocsátkozni nem tartotta czélszerűnek. Válaszmányi hatá-

rozat alapján mondatott fel több oly alapítványi tőke, melynek kamatai nem fizettettek pontosan. Ugyancsak a választmány határozta el azt is, hogy a jövő évi párisi nemzetközi kiállításban egyesületünk résztvegyen az erdészeti magyar irodalom termékeinek bemutatása által.

Áttérek most az egyesület pénztára és vagyoni állapotának ismertetésére, melyről mindenekelőtt tagtársaink buzgósgáról tisztelettel emlékezve, örvendetes jelentést tehetek. Anyagi viszonyaink fokozatosan javulnak, a tagok, igen kevés kivétellel, az alapítványi kamatokat és tagsági díjakat pontosan fizetik s e mellett az egyesület iránt terjedő érdeklődésből és egyes tagtársaink buzgósgából folytonosan nyerünk új tagokat is.

Az egyesület mult évi számadásait s jövő évi költségvetését a tisztelt közgyűlés által ezek felett való jelentéstételre és véleményadásra kiküldendő bizottság előterjesztése fogja ismertetni, miért én most csupán a jelen évi, illetőleg a mai napon lévő vagyoni helyzetről emlékezem meg. Az egyesület pénztárának a folyó évben és a mai napig összesen 15.174 frt 18 kr bevétele volt, a kiadások pedig összesen 10.456 frt 13 krt tettek, mihez képest a jelenlegi pénztári készlet 4718 frt 5 kr, melyből 4200 frt takarékpénztárba van elhelyezve, ez utóbbi összegről meg kell azonban jegyezmem, hogy az csekély kivétellel még e folyó évben fel fog használtatni, főleg a nyomdai költségek és a m. k. aranyjáraadék kölcsönre való befizetésre, e kiadásnak is egy része azonban tőkésítettik, illetőleg vagyonunk növelésére fordítatik. A jelen év pénztári bevételeiből mult évi pénztári maradvány és alaptőke befizetés 2805 frt 46 kr, míg a kiadások megjelölt összegéből 5697 frt 2 kr oly kiadás, mely nem folyó szükségletre költött el, hanem az alaptőkéhez csatoltatott, s ezzel szintén állandó vagyonná lett.

Az alapítványi tőkevagyon jelenleg értékpapirokban 30.650

frt és alapítványi magánkötvényekben 37.460 frt, összesen tehát 68.110 frt, mely a ma egy éve volt 58.289 frt 94 kr tőkéhez hasonlítva, 9820 frt örvendetes vagyonszaporalatot mutat.

Szakirodalmunk állapotáról jelenthetem, hogy az egyesület szakközlönye a multakhoz képest tetemesen bővített terjedelemben jelenik meg, s a szerkesztőség éber gondot fordít arra, hogy közlönyünk, az „Erdészeti Lapok“ a közönség és szaktársaink eddig megnyert bizalmát, tartalmának állandóan tanulságos volta által, szakadatlanul kiérdemelje, s az a szellemi munkásság versenyét a roköntartalmu külföldi közlönyökkel is kiállja. A szakunk terén fejlődő írói munkásság még nem oly bő és intensiv mértékű ugyan, mely tüzetesebb serkentést ne igényelhetne, de e részt nem szabad feledni senkinek, hogy az erdészeti tudományoknak 1867-ben megkezdett magyar nyelven való tanítása csak most éré el 10-ik évét, s hogy az új erők képzésére idő és gazdálkodási alkalom szükséges.

Szakunk irodalmával kapcsolatban meg kell emlékeznem a mult közgyűlés által magyar földhitelintézeti záloglevelekben 10.000 frtnyi tőkével létesített Deák Ferencz irodalmi alapítványról. Ez alapítvány tőkéje az egyesület által külön e célra tőkésített összegből s egyes buzgó tagtársaink és ügybarátaink adományaiból szép gyarapodásnak örvend, s jelenleg következőleg áll: az egyesület által már tőkésített földhitelintézeti záloglevélben 6300 frt, önkéntes adományokból készpénzben 1249 frt 95 kr, földhitelintézeti záloglevélben 100 frt és a pesti Lloyd részletkötvényében szintén 100 frt gyűlt be, a magán adakozások összege tehát közel 1500 frt, még pedig legnagyobb részt tisztán erdész szaktársaink s az erdészeti szak iránt kiváló rokonérzülettel viseltető néhány fakereskedő és földbirtokos áldozatkészségéből. Minthogy pedig az egyszeri tanárral szólva, még sokat látunk olyant, ki az adakozók közt nincs jelen, de a kiknek az erdészeti szak ügyei

iránti őszinte jó indulatában még eddig nincs okunk kétkedni, bizton reméljük, hogy szakirodalmi alapítványunkra még további adakozások is jönnek, s hogy ha eddig sikerült kerekaszámban 7800 frtot összehoznunk, már nem lehet messze az idő, midőn ez alapítvány a további vagyontökésítésből és az önkéntes adományokból teljes összegében együtt lesz, s évi 100 aranyból állandó kamatját rendeltetésére fogjuk felhasználni.

Az egyesület tagjai számáról a következő adatokat van szerencsém előterjeszteni: az alapító tagok száma 399, kik közül életben van 372, a rendes tagoké 412 és a tiszteletbeli tagoké 4, összesen tehát 815 tag, a mult évi állományhoz képest az összes szaporulat 31. A mult közgyűlés óta az egyesületbe belépett 28 alapító tag, kik közül 17 erdész, 7 fakereskedő és 4 földbirtokos. Rendes tagnak belépett 58, kik közül erdész 49, más állásu 9. Hogy a tagok mult évi létszámához képest az összes szaporulat nem egyenlő az előbb megjelölt összeggel, ez onnan van, mert az elhalt tagok számát nem véve is, az alapítókká lett tagok egy része előbb rendes tag volt, s mert a rendes tagok egy része is korábbi tagsági kötelezettségét ujitotta meg.

A mult közgyűlés óta az igazgató választmány által felvett új tagok neveit a koronként kiadott jegyzőkönyvek, valamint az egyleti közlöny legközelebről megjelent XII-ik füzete tartalmazza, s ennél fogva tisztelettel kérem a t. közgyűlést, hogy ugy miként a mult évben is történt, az évközben felvett tagok neveit bejelentettnek méltóztassék tekinteni, mihez képest most csak a legközelebbi választmányi ülésben felvett és ennek megtartása után jelentkezett következő új tagokat van szerencsém bejelenteni: gróf Károlyi Tibort, Krausz Géza tanársegédet, Mester József, Rozenkopf Jenő és Czékus György, m kir. erdőgyakornokokat mint alapítókat; továbbá

Patzl Jenő főerdész, Pscherer Miklós ministeri fogalmazót és Liszt Alajos főerdészt mint rendes tagokat.

Részvétellel kell még a tisztelt közgyűlés tudomására hoznom, hogy a folyó évben következő 7 tagtársunk halt el: Strobl Sándor, uradalmi erdőmester és Thieriot Albert, es. k. főerdőmester és udvari tanácsos; Harczner Imre, m. k. erdőmester; Frank Pál, m. k. számvivő; Kolbenheyer Pál, urad. erdőgyakornok; Reschner Frigyes, nyug. m. k. erdőmester és Wessely Károly, káptalani főerdész. E sajnós veszteségek bejelentésével bátorkodom a t. közgyűlést arra is kérni, hogy elhunyt tagtársaink halála felett részvételét jegyzőkönyvileg méltóztatnék kifejezni.

Az előadottakban úgy szólva, csak a pusztá, száraz tényeket soroltam fel; de azért önámítás nélkül merem hinni, hogy az, ki adataimat becses figyelmében részesíttette, vagy annak idején az egyesület működését egész részletesen ismertető választmányi ülések jegyzőkönyveit és szakfolyóiratunkat az „Erdészeti Lapokat“ figyelemmel olvasta, elég bő meggyőződést szerezhet arról, hogy egyesületünk az erdőbirtokosok és éltető elemeinek az erdészeti szak férfainak érdekeit mindenütt és minden alkalmal elmozdítja s mind emellett az erdészeti szakismeretek terjesztését is fokozódó mértékben eszközli s ebbeli működéseért teljesen méltó tisztelt tagtársaimnak, a jók és jó hazafiaknak pártolására.

A gyaponecz irtása a mária-családi közalapítványi erdőben.

A közönséges gyaponecz (phalena bombix dispar) a mária-családi uradalmi erdőben észleltetett már az 1876. évben, csekély mennyiségénél fogva azonban gond nem fordítottatott reá. Az 1877. évi május havának közepe táján kikelvén a hernyók,

szintén csekélyebbnek látszott számuk, mint az később június havában tapasztaltatott, midőn az erdőnek három helyén összesen 310 kat. holdat minden lombjától megfosztottak; míg a többi erdőrészekben csak igen szórványosan észleltettek. Az elpusztított erdőrészből, más még addig érintetlen erdőbe mászván, a nagy forróságban a legelt területen és a poros utakon tömérdek mennyiségű hernyó ment tönkre, és a bábrabló ékény (*carabus sycophanta*) nagy mennyiségben való megjelenése és hernyó rablása, nemkülönb a *microgaster nemorum* által a hernyókban okozott tetemes pusztítás daczára is, (egész nyáron hét fürkésznél (*ichneumon*) többet nem észleltem) igen sok báb képződött, s július-hó vége és augusztus-hó elejéni estéken roppant számú hímlepke szállongott, míg a nőstények a fák törzsein, ritkán 2 méter magasságon felül, henyén ültek, tapló kinézésű petéiket a kéregre rakván.

A gyaponc pusztításáról a nagyméltóságú vallás- és közoktatási m. kir. ministeriumnak jelentés tétetvén, megengedtetett a peték szedése, és így a mult évi október és november havában 494 frt 40 krért 3179 liter, (literenként átlagban $15^{55}/_{100}$ kr) szedetett. Nem lévén az erdőgondnokságnak egy 250 grammra berendezett levél mérlegénél más mérlege, kénytelen voltam a peték olvasását ürmérték szerint eszközölni, s az ekképeni eljárásból kitünt, hogy egy deciliterben 38.367 darab pete volt, egy literben tehát 383.670 drb pete, 3179 liternyi peteszedés által tehát összesen szedetett 1219,677.930 azaz : Egezezer kétszáz tizenkilencz millió hatszáz hetvenhét ezer kilencszáz harmincz darab pete.

Ha ezen nagy mennyiségű petéből csak 50⁰/₀ hernyó marad, elegendő, hogy nem egy 1580 holdas, de többszörte nagyobb erdőt diszétől, lombjától s ennél fogva növekvésének legnagyobb részétől teljesen megfoszsa.

Ha a cser sarjerdőt, melyre a pusztítás terjedt csak 4-ik

termőhelyünek vennék, az évi növedék — minthogy a fák ~~vak~~ rügyekből újra hajtanak és még némi csekély növedéket eredményeznek — csak 50⁰/₀-ját vesztettnek felteszszük, az 1580 kat. holdon, átlagban 30 éves kornál — ilykoru állabok a gyaponecz által legkedveltebbek s itt az átlagkor 27—28 év — a fatermés veszteség 995.4 köbmétert, s az itt divó tűzifaárak szerint köbméterenként 2 frt 5 krral számítva 2040 frt 57 krt tesz, melyből levonva a szedési költségeket 494 frt 40 krral, a szedés által előidézett nyereség 1546 frt 17 krral számítható.

E számok bizonyítják a gyaponecz-petéek szedése által eredményezhető hasznot, s igen kívánatos volna, hogy ugy a nagy, mint kisbirtokosok az erdeikben előforduló rovarokat irtatnák s a gyaponeczot pusztító hasznos rovarokat kiméltetnék; de visszariadnak az irtás kevés költségétől is, mert az azokkal elérhető hasznot számba nem veszik.

Vadászfy Jenő,
közalap. erdész.

Rhus cotinus, nem Rh. coriaria, de „cserszömörce“.*)

Már 15 éven át folytonos munkása lévén a napisajtónak — a leghevesebb pártviszályok idején — megszoktam és meg is szokhattam, hogy a méltatlan támadásokat oly könnyen kell vennünk, mint a mily könnyü lélekkel szoktuk venni a — szentelt vizet; de megtanultam azt is, hogy a kitünt igazságnak elégtételt kell adnunk még saját rovásunkra is. S így nekem személyesen, sem az egyik nem esik nehezemre, sem a másik nem kerül áldozatomba.

Ezuttal s e helyen Illés Nándor urnak tartozom elég-

*) Szerző ur kívánatára e cikket változatlanul közöljük és a fennforgó kérdést lapunkban befejezettnek tekintjük.

tétellel, melyet neki ezennel megadni, minden tartózkodás nélkül kész vagyok. Ugy, miként ezt az igazság megköveteli, meg akarom adni quod justum est, jobbra is, balra is : neki is, nekem is.

Ezt pedig minden habozás nélkül azon kezdem, hogy mea culpa-t mondok, Illés ur által oly vehemens módon incriminált, kis cikkemre; illetőleg csak arra, hogy akkori nagy elfoglaltságom közben nem észleltem mindent tüzetesen és Illés ur csillagos kis jegyzete elkerülvén figyelmemet, e helyett a látszólagos lényegben (cotinus v. coriaria?) pusztá memoriából indultam ki, szem előtt csak azon kétségtelen bázist tartván, hogy „cerszömörcezéről“ van szó.

Nem melegségemül hozom ezt föl, mert a fölületes eljárásra, történjék ez még oly csekély ügyben és bármely nyomós okból, már csak azért sincs melegség, mert az, kisebb-nagyobb mérvben, mindenkor, mint a jelen esetben is, meg szokta magát boszulni.

Kijelentem, miszerint Illés urnak igaza van, hogy az én cerszömörcezm nem Rh. coriaria, hanem Rh. cotinus; sőt tovább megyek : elismerem, a consequenti, azt is, hogy a Rh. coriariát nem ismerem. De állítom azt is, anélkül, hogy nagy tudományának ezen állításom derogálhatna, hogy a cerszömörcezt nálánál valószínűleg jobban ismerem. Hogy pedig ez legkevesebbé sem paradoxon, azt alább majd ki fogom mutatni.

Meglehet, hogy Illés urnak mérvadó nézete itt is más, de én legalább semmi okot sem látok a röstelkedésre abban, hogy én és igen sok szaktársam azt a hirneves Rh. coriariát, melynek acclimatizálásával Illés ur még majd ezentul akar foglalkozni, hegyről-tövirre nem ismerjük. Mert hát, Illés urnak szives engedelmével, valamint ezen nagy defectus, az én csekély nézetem szerint, engem sem hozott „azon kényszerűségbe,

tanulni egy kis botanikát“, — bárha Illés ur sublimis botanikai tudományával versenyezhetni még csak reményt sem táplállok — ép úgy talán lehetnek ama nagy számú szaktársaim között, kik a Rh. coriariát nem ismerik jobban nálamnál, ő hozzá hasonló jó erdészek, daczára ezen minden „legcsekélyebb botanikai ismeretek“ hiányát involváló nagy hibának. Hogy saját érdemtelen csekélységemet e suppositióból teljesen kizárom, az igen természetes. Igaz ugyan, hogy egyszer már voltam „abban a kényszerűségben, egy kis botanikát tanulni“; de azóta, folytonos húsz éven át, az erdőgazdaságnak gyakorlati részeivel foglalkozván többet, mint az elmélettel, cathedrán pedig soha sem ülvén: könnyen meg lehet, hogy az erdők 20 éves megfigyelése kivételesen engem vezetett oda, hogy a fától nem látom az erdőt; vagyis: Illés urral szólván, most jutottam bele abba a kényszerűségbe, tanulni egy kis botanikát!

Ám legyen, mert én egyrészt nem érzem magamat illetékesnek arra, sőt ennek szükségét sem látom, hogy igénytelen személyem fölött vitába bocsátkozzam; s mert másrészt egészen szabad tetszésére bizom Illés urnak, továbbá is elhinni azt, a mit ő állított, vagy elfogadni a tévedés okául azt, a mit ilyenek én fölállítok. Valamint a fölött sem vitatkozom, hogy abból, a mit én irtam, bir-e Illés uron kívül más valaki is „leczkét“, kiolvasni; mert én megelégszem azzal, hogy én magam abbanilyent találni a posteriori sem tudok, s hogy soha sem arrogáltam azt, nem lévén tanártermészetem, hogy bárkinek is leczkét adjak.

Visszatérek a csereszömörceére.

Említém már, hogy multkori czikkem kiindulási alapja, melyre egész okoskodásomat építettem, az volt, hogy „csereszömörceéről“ van szó, hogy ilyenről van kérdés téve. Ezt pedig — a csereszömörceét — Illés urnak értékes akadémiai fejtegetései nélkül is, nagyon jól ismertem; ennél fogva

ahoz, hogy lehet-e, érdemes-e tenyészteni stb. hozzászólni, önhittség nélkül is illetékesnek tarthattam magamat.

Illés ur cikkének sem az lévén a súlypontja, hogy *coriaria-e*, vagy *cotinus*, én sem fektettem erre semmi súlyt — s mint mondám, ott hibáztam, hogy ennek utána nem néztem, — s mert erre súlyt nem fektettem, jobban mondva ezt a dolgot egészen önkénytelenül ignoráltam: nem ütődtem meg azon, hogy a cserszömörce *Rh. coriarianak* nevezetik, azon pillanatban nem reflectálván arra, hogy hiszen a mi cserszömörceünk megkülönböztető neve *Rh. cotinus*. Előttém csak az volt, a mi Illés ur cikkének lényegét képezte, hogy a cserszömörceét akarják „acclimatizálni“ akkor, mikor én azt kiirtani szeretném.

A tévedés csak ott rejlik, hogy Illés ur kis lapszéli jegyzete, melyre most utóbb hivatkozik, miként ez, őszintén bevallom, rajtam nem most első ízben, de talán már másokon is megesett, elkerülte figyelmemet; a minélfogva, mindenhol csak cserszömörceéről, *Sumach*, *Folia Sumach* és *Rh. coriaria*-ról lévén Illés ur cikkében szó, a *Rh. cotinus*nak minden említése nélkül, én az én cserszömörcezmre fogadtam el a „*coriaria*“ jelzöt és mindazt, a mi róla mondatott

E tévedésemet elismertem, s hibának is elfogadom. S mert módomban lett volna a tévedést el nem követni, mondtam el először is a „szánom-bánom“-ot.

De most már menjünk odább.

A tévedés másik főgyökere ott fészkel — s az enyém is directe ebből ered — hogy Illés ur „cserszömörce“ névvel illeti a *Rhus coriariát* akkor, a midőn német és magyar, erdész és laikus egyaránt a *Rhus cotinust* nevezi cserszömörceének, mindenhol, a hol ez egyáltalán ismeretes.

De ha az nem bizonyít esetleg eleget — pedig ez nálunk erős bizonyíték — hogy a pórnép is így nevezi, tessék átnézni Pfeil és Liebich munkáit például, és ki fog tűnni, hogy ezek a Rh. cotinust mindenhol „Gerber“ Sumach-nak nevezik. Feistmantel pedig „Die Forstwissenschaft nach ihrem ganzen Umfange,“ czimü művében így nevezi ugyan meg: „Perücken oder Gerbersumach“; de más irataiban ő is egyszerűen csak „Sumach“ vagy „Gerber-Sumach“ kifejezést használ, ha ezzel foglalkozik.

Azt hiszem, hogy maga Illés ur is hajlandó lesz ezen szavatosaimat elfogadni auctoritásoknak arra nézve, hogy a Rh. cotinus németül „Gerbersumach“, magyarul pedig „cserszömörcze“ nevet visel már régóta és követelhet magának ma is jogosan.

De utóbbi cikkében maga Illés ur is implicite elismeri, hogy a Rh. cotinus cserszömörcze, a midőn annak cserző sajátságát kiemeli. Igaz, hogy ugyanott azt is mondja, hogy „azért, mert valamely növényt ugyanazon célra használni lehet, mint a másikat (sic!), még nem következik, hogy mindkettő ugyanaz“. Ezen sententiának igazságától annyira át vagyok hatva, hogy kész vagyok ezt rögtön annak bebizonyítására használni, hogy azért, mert a Rh. coriariát is lehet cserzésre használni, még nem következik, hogy a Rh. cotinus helyett ezentul az legyen a „cserszömörcze“. Sőt, tovább menve, ebből azt is kivonom még, hogy abból, mert Illés ur a Nyírségre akar honosítani egy nálunk még nem honos Rhust, mely természetesen szintén cseres, még nem következik, hogy a régi polgárjoggal bíró Rh. cotinus hangzatos magyar nevét elvehesse és vele az ő kedvencz coriariáját földiszithesse. Épen azért, mert a Rh. cotinust, mely nálunk már régesrégén honos, „ugyanazon célra lehet használni“ mint a Rh. coriariát, mely még csak

ezentul szándékoltatnék meghonosítani: következik, hogy jogosan és egyedül helyesen csakis a *Rh. cotinus* nevezendő cserszömörceének ezentul is.

Én ugyan szívesen elismerem Illés urnak azon jogát, sőt illetékességét is, hogy magyar technicus terminusokat creáljon; s mert oly gazdag nyelvünk e tekintetben oly nagyon szegény, magam sem vagyok fölötte válogató az ily terminusokban. De hogy a magyar cserszömörcezt, a *Rh. cotinust*, az olasz vagy spanyol *Rh. coriaria* előnyére önkényesen degradálják „sárga“ szömörcevé, azt helyesnek és elfogadandónak már még sem találom.

Illés urnak van arról tudomása, hogy a *Rh. cotinus* nálunk többfelé nagy mennyiségben található; de azt is tudja, hogy „ezt ugyanazon célra lehet használni, mint a másikat“. Miért tüzeskedik hát oly nagyon amannak meghonosítása mellett, mikor azt is tudja, hogy emez sem hajt hasznot? Csak azért, mert „a kettő nem ugyanaz“?!

Igaz, Illés ur kijelentette, hogy ezt nem fogadja el argumentumnak; én azonban mégis bátor vagyok az ő praepotens véleménye ellen is azt állítani, hogy a midőn az ugyanazon célra használható, önmagától, minden költség nélkül, mint a gaz oly buján tenyésző *Rh. cotinus* nem jövedelmez semmit: akkor a költségesen meghonosítandó és épen csak ugyanazon célra használható *Rh. coriaria* még kevesebbet fog jövedelmezni, akár csak nemes Szathmármegyében is, a hol pedig tudvalevőleg ezt is jobban „tudnák jövedelmezővé tenni.“

Mert a mi viszonyaink egyáltalában nem olyanok, s minden nagy buzgalmunk daczára soha sem is lesznek olyanok, mint a minők „déli Európa“ fölsorolt országaiban uralkodnak.

Ezért aztán nem is tartom szerencsétlenségnek, sem másra, sem magamra nézve, ha Illés ur a *Rh. coriaria* köze-

lebbi ismeretére nem fog bennünket megtanítani. Ez a körülmény és a fölajánlás szives modora okozzák, hogy a nekem ígért „pár csereszömörce csemetét“ köszönöm, de igénybe nem vehetém.

Ennyivel immár megszámláltam volna a Rhus coriariával véglegesen, s Illés ur sem mondhatja, hogy nem voltam szigorú bíró önmagam iránt. Be is fejezhetném e szerint ez igénytelen értekezést, ha Illés ur oly rendkívüli módon nem provocál vala arra, hogy ehhez még egy kis fejezetet csatoljak. *Suum cuique!*

Illés ur nagyon szives volt különösen nyomatékos megjegyzés tárgyává tenni előbbi cikkem ezen passusát: „kártékony növény, a sarjerdőüzemben kezelt évi vágásokban rohamosan terjedve és maga körül minden nemesebb csemetét elnyomva.“

Biz az igaz, hogy szóról-szóra így irtam én ezt. Nincs is semmi kifogásom az idézet ellen. De már ahhoz, a mit Illés ur ezen idézethez hajánál fogva hozzárántani jónak lát, ahhoz igenis van egy pár szó.

Azon passusból, s csupán csak abból kiindulva, azt írja ugyanis Illés ur: „Ha élünk, valamelyik jövő füzetben értekezni fogok a talajvédnövényekről (Bodenschutzholz), mert úgy veszem észre, Tanos Pál ural sokan nem tudják megbecsülni a tölgyes alját borító cserje növényzetet.“

No már tisztelt uram! ez olyan tuskés-bogos fütykös, a milyennel kis izléssel bíró férfiak nem szoktak — plane szellemi — párbajra kelni; nem szoktak még akkor sem, ha — a mit ez esetben határozottan tagadnom kell — drasztikusabb eszközök volnának is esetleg indikálva.

De lássuk csak egyszer szemtől-szembe azt, hogy miként jut ön az én cikkemből azon tulmerész elhatározáshoz, melylyel az „Erdészeti Lapok“ olvasóit oly sokat ígérőleg

fenyegeti, hogy miből juthatott ön azon bölc s „észrevételre“, hogy az ugynevezett talajvédnövényeket „velem együtt sokan nem tudják megbecsülni“, s hogy emélfogva igen nagy szükség van arra, hogy ön ezek megbecsülésére minket egy „legközelebbi értekezésével“ megtanítson?!

Lássuk csak!

Ama cikkemben, melyből Illés ur e passust idézte, kimutattam, hogy a szömörce anyagilag semmi hasznot sem hajt, sőt negatív erdményt ad; kitüntetem, hogy „az endrédi uradalom két kerületében ez — kiirthatatlanságánál fogva — erdészeti szempontból is kártékony, mert „rohamosan terjed, s maga körül minden nemesebb csemetét elnyom.“ S hogy ez állításomat jobban illusztráljam, azon passus után közvetlenül így folytatom: „Én úgy vagyok a szömörcezel, mint Eszterházy Miklós gr. tatai uradalma a kert i málnával.“ Leírom aztán röviden, hogy mily kárt okoz ott, nagy darab erdőterületen a málna, s mily hasztalanul küzdenek ellene. Aztán így végzem: „Épen így vagyok én, az említett két kerületben a cserszömörcezel. Ott nem bírnak a málnával, „itt“ nem bírjuk — nem „tenyészteni“ — kiirtani a cserszömörcezt.“

Vagyis: kimutattam, hogy valamint ott a málna, úgy itt a szömörce kártékony az erdő újbólitására. Ez az, a mit tettem.

Most azonban hozzá teszem azt is még, hogy a Rhust — épen a már eléggé leirt sajátságainál fogva általában a kártékony erdei növények közé sorozom. Mert a kellő feltételek esetleges bekövetkeztével képes arra, hogy minden nemesebb csemetét elnyomjon.

A különféle kártékony erdei növények: a Sambucus-ok, az Atropa-k, a Rubus-ok stb. stb. tán föltétlenül kártékonyak? akkor is, ha erre a kellő feltételek nincsenek meg?

akkor is, ha sűrű árnyékban csak gyéren és soványan ten-
genek?

Bátor vagyok kérdezni Illés urat, a volt tanárt, hogy hát miben rejlik a különféle kártékony erdei növények kártékony természete? Abban talán, hogy esetleg ilyen veszett hirbe jutottak? vagy tán történetesen mégis abban, hogy roppant terjeszkedési képességüknél fogva, kellő feltételek bekövetkezése mellett, egész erdőrészeket képesek elborítani, s ez által „maguk körül minden nemesebb csemetét elnyomni“?

Nos: ezen világos axioma épen úgy reávall a *Rhus cotinus*-ra, mint a *Rubus idaeus*-ra, a mely kettő között én személyes tapasztalatok alapján tettem, ma is fönntartott összehasonlítást.

S ha Illés urnak sikerülend bebizonyítani, miszerint lehetetlen, hogy képes olyan, sőt nagyobb kárt is tenni a *Rhus*, mint a milyent okoz például az *Erica vulgaris* ott, a hol a nemesebb növényeket akarunk tenyészteni, mely pedig szintén még hasznos is lehet oly kopárokon, a hol semmi ennél különb tenyészet nincs: akkor igenis — erit mihi magnus Apollo. De még akkor is, ha ez a dolog a lehetőség határain belül volna keresendő, komoly óvást kellene emelnem azon nehezen quificálható hang és modor ellen, melyet Illés ur az „Erdészeti Lapok“-ban inaugurálni akar.

Az objectiv és józan kritikát szívesen fogadom én és hiszem, jó néven veszi minden elfogulatlan józan ember; de az első utszéli fáról leszakasztott dorong ellen védekezni — mivel ezt kellő eredménnyel tenni, csak hasonló fegyverrel lehetne — derogálhat akárkinek és derogál nekem is.

Illés ur egyiké azoknak, kik a magyar erdészeti irodalom művelésére leginkább hivatottak. Kétségtelen, hogy ki fogja forni magát; de ma még nem jó író. Mert Illés ur, a fönnt

előadott hibák mellett, rossz szellemi szakács. Tud jól főzni; de nem tud izletesen tálalni. Minden gourmand tudja, hogy izléses tálalás mellett a közönséges ételek is élvezhetők, míg, ha rosszul adják föl, a pástétom sem kapós. Ezt Illés ur, úgy látszik, nem tudja; s ezért akárhányszor megesik, hogy ír igazat és jót, de imponálni, sőt praejudicálni törekvő hangja és modora nem a szükséges rokonszenvet, hanem az önkénytelen ellenszenvet gerjeszti föl.

Irjon Illés ur sokat, mentül többet, ez ellen senkinek sincs kifogása, s rajta magam is csak örvendeni fogok; de tisztelje az ellenvéleményt és becsülje meg az ellenfeleket mindenha! — Kelt Endréden, 1877. évi november 15.

Tanos Pál, urad. főerdész.

Egyesületi közlemények.

(Az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi december-hó 9-kén tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.)

Jelen voltak: Wagner Károly I. alelnök; báró Podmaniczky Géza II. alelnök; Balás Vincze, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert titkár.

I. Első alelnök ur az ülést megnyitván, közli a választmánnyal, hogy elnök ur ő nagyméltósága mint a delegationális bizottság tagja hivatalos ügyekben Bécsben időzván, a mai ülésre nem jelenhetett meg, s hogy az egyesület titkárához intézett tudósítása szerint az erdőőrök szakképzésének a jelen választmányi ülés tárgyalására kitűzött kérdését egy folyó hó 15-én saját elnöklete alatt megtartandó választmányi ülésben kívánja tárgyalatni.

Az igazgató választmány készséggel csatlakozik ahhoz, hogy az erdőőrök szakképzése iránti véleményadásra kiküldött

bizottság jelentésének mára kitűzött tárgyalása elnök ő maga által f. hó 15-re kitűzött választmányi ülésre tartassék fenn.

II. A titkár előterjeszti az egyleti pénztár állásáról szóló tudósítást, mely szerint a f. évi összes bevétel a mai napig 14.847 frt 18 kr; az összes kiadások pedig 10.235 frt 52 krt tettek, mihez képest a készpénzkészlet 4611 frt 66 kr, melyből 4200 frt az első hazai és az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztáraknál van elhelyezve. A mai napig befolyt összes bevételből a befizetett alapítványi tőkék összege 1663.5 frt; a kiadások összegéből pedig 5697 frt 77 kr oly kiadás, mely az alapítványi tőkéhez csatoltatott. A mult választmányi ülés óta befolyt a pénztárba összesen 3485 frt 18 kr és kiadatott összesen 5955 frt 96 kr. Tudomásul vétetik.

III. Olvastatik a jövő 1878. évi egyleti költségvetés tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság jelentése.

A választmány ezen jelentés kapcsolatában egyes tételek szerint tárgyalja a költségvetést, s azt összesen 8120 frt bevétellel és 7750 frt kiadással egészben és részleteiben elfogadván, a f. évi közgyűlés jóváhagyása elé azon hozzátétellel terjeszti, hogy a kiadások valamely rovatánál netalán elérhető megtakarítás a szakkönyvek és illetőleg a szaklapok vásárlására előirányzott 200 frtnyi összeg pótlására fordittassék.

IV. A titkár jelenti, hogy azon alapító tagok egyike, kiknek részére a mult választmányi ülés jegyzőkönyvének IV. pontja alatt hozott határozattal megengedtetett, hogy tőke és kamat tartozásukat 5, és illetőleg 10 frtos részletekben törlesszék, kérdést tesz az iránt, hogy a kamatok megtörtént lefizetése után a tőkének törlesztésétől nem lenne-e felmenthető.

A választmány a mult ülés jegyzőkönyvének IV. pontja alatt hozott határozatot változatlanul és kivétel nélkül fenntartandónak határozza.

V. A titkár bemutatja Galgóczy Károlynak „Az erdőségek és a befásítás fontossága Magyarországon“ című pályanyertes munkáját, melyet szerző az egyesületnek küld meg. Köszönettel fogadtatik a könyvtár számára.

VI. A mult választmányi ülés óta az egyesületbe való felvételre jelentkezett következő új tagok vétetnek fel, s illettőleg a választmány által hazafiui elismeréssel fogadott következő új alapítványok jelentetnek be:

1. Készpénzbefizetése által alapított Wagner Ágoston, egri érseki erdőmester 150 frtot.

2. Magyar földhitelintézeti záloglevélben alapított Stanik Samu, m. k. erdész 150 frtot és pedig olyképen, hogy a részéről beszolgáltatott 150 frt névértékű magyar urbéri kötvények tőzsdei árfolyamának a m. földhitelintézeti 150 frt záloglevél tőzsdei árfolyamára való kiegészítéséül készpénzben fizet 21 frtot.

3. Alapítványi kötvények beszolgáltatása által alapítottak: Fekete Lajos, erdőakadémiai tanár 160 frtot; Mester József, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; Krausz Géza, erdőakadémiai tanársegéd 160 frtot; Ertl János, földbirt. 200 frtot; Csibye Lőrincz, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; Rosenkopf Jenő, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; báró Prónay Aurél 160 frtot; Fittler Géza, m. k. erdőgyakornok 160 frtot; Czékus György, m. k. erdőgyakornok 160 frtot és Benedek György, katast. erdőbecslő 160 frtot.

4. Évdijas tagokká vétetnek fel az 1878—1882. évekre: Patczl Jenő, urad. főerdész, ajánlja Kabina János; Pscherrer Miklós, ministeri fogalmazó, ajánlja a titkár és Liszt Alajos, urad. főerdész, ajánlja Tóthi Szabó Sándor.

VII. Tudomásul vétetik, hogy néhai Ghyezy Ignác 100 frt alapítványát az örökösök befizették, továbbá, hogy alapítványaik törlesztésére Haasz Adolf kéregkereskedő 50

frtot, Allmann András, m. k. erdőmester 12 frt 50 krt és Blaschek Ede, katasteri erdőbecslő 40 frtot befizettek.

VIII. Jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Székely Mihály és Balás Vincze tagtársak kéretnek fel. — K. m. f.

Hitelesítésül :

Balás Vincze.

Wagner Károly.

Székely Mihály.

Bedő Albert, titkár.

II.

Az Országos Erdészeti-Egyesület 1877. évi december-hó 15-én tartott rendkívüli választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: elnök: Tisza Lajos ő excja; Wagner Károly alelnök; Balás Vincze, Fekete Lajos, Illés Nándor, Luczenbacher Pál, Maltsek Gusztáv, Scholcz Gyula, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert, egyleti titkár.

I. Elnök ő excja az ülést megnyitván, a titkár jelenti, hogy a német birodalmi vámvonatokon a szarvas, őz és nyulvadnak hazánkbeli való bevitele ellen a nálunk is felmerült marhavész alkalmából emelt tilalom megszüntetésének eszközéséért a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz az egyesület részéről kérés intéztetett. Helyeslőleg vétetik tudomásul.

II. Olvastatik az erdőöri szakképzés tárgyában véleményadásra kiküldött bizottság következő jelentése :

Az erdőöri szakképzés tárgyában adandó véleményezésre az Országos Erdészeti-Egyesület által kiküldött bizottság 1877. évi november-hó 27-ik napján tartott ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Wagner Károly, elnök; Fekete Lajos, erdészeti tanár; Hoffmann Sándor, ministeri titkár; Hómann

Bálint, urad. tisztartó és Bedő Albert, egyleti titkár.

Wagner Károly elnök ur az ülést megnyitván, annak feladatát kapcsolatba hozza az Országos Erdészeti-Egyesület 1876. évi deczember 17-én tartott közgyűlésének határozatával s előadja, hogy az Erdészeti-Egyesület választmánya 1877. évi márczius 15-én tartott ülésében az erdőőri személyzet szakképzése ügyében kívánt vélemény megadására Wagner Károly elnöklete alatt Fekete Lajos, Illés Nándor, Hoffmann Sándor, Hómann Bálint és Bedő Albert tagokból álló bizottságot küldött ki, hogy a bizottság tagjainak véleményeik írásban beadattak, s hogy a mai tanácskozás tárgya a kölcsönös véleménycserék alapján az igazgató választmány elé terjesztendő vélemény megállapítása.

Előadja továbbá, hogy az Erdészeti-Egyesületnek 1876. évi deczember-hó 17-én tartott rendes közgyűlése a fennforgó tárgyban a következő határozatot hozta: „az igazgató választmány megbízott, miszerint a legalsóbb fokú erdészeti személyzet kiképzése iránt a leggyakorlatibb módot szem előtt tartva, készítsen egy tüzetes tervet, és a mennyiben annak keresztülvitelére a kormány anyagi, vagy szellemi támogatása szükségesnek mutatkoznék, aziránt a kormányhoz forduljon. Mint-hogy pedig a közgyűlés ezen határozata nem döntötte el azon kérdést, hogy valjon a kiképzés a gyakorlatban működő erdőgazdák, vagy pedig e célra felállított szakiskolák által eszközlendő-e helyesebben, sőt azt határozottan függőben hagyta, a bizottságnak maradt fenn e kérdésre nyilatkozni.

A jelenlévő bizottsági tagok által beadott írásbeli vélemények felolvasása — miután azok szóbeli kicserélésére alkalom volt — szükségtelennek találtatott és csakis Illés Nándor távollévő biz. tag nyilatkozata olvastatik fel, melyben szerző az erdőőrök nevelését erdőgazdák által, csupán a gyakorlati alkalmazással egybekötve, tartja legcélszerűbbnek, ellenben e célra szakiskolákat állítani fel szükségtelennek véli. E helyett

igen jónak látná, ha kezelő erdészek nevelése céljából a weiss-wasseri és eulenburgi intézetek mintájára erdészeti középiskolák állíttatnának fel.

Elnök III és tagtárs véleményének felolvasása után felszóllítja a jelenlévő tagokat véleményeik kinyilatkoztatására, megjegyezvén a felolvasott véleményben foglalt és az erdészeti középtanodák felállítására célzó indítványról, hogy bár az e bizottság feladata körén kívül esik, mindazonáltal a t. tagokra bizza a felett nyilatkozni, vagy nem.

A kölcsönös véleményeserék megtörténte után a bizottság összes tagjainak egyhangu hozzájárulásával és annak kijelentése mellett, hogy erdészeti középiskolák felállítása szükségesnek nem ismerhető, a következő vélemény állapíttatik meg :

A bizottság egyhangulag kimondja, hogy nagyon kívánatos lenne, hogy az erdőőrök szakképzése házilag egyes birtokosok és ezek erdőtisztjeinek közreműködésével az Országos Erdészeti-Egyesület szellemi támogatása mellett a lehető legnagyobb terjedelemben eszközöltessék, mert ezen uton legrövidebb idő alatt legkevesebb költséggel legtöbb egyén nyerhetné kiképeztetését. Minthogy azonban ezen házi kiképeztetés sikere csak az önként vállalkozó birtokosok jóakaratótól függ, de az ismert hazai erdészeti viszonyok között nem is lehet számítani arra, hogy ezen intézmény a kívánt elterjedésben és az ország különböző részeiben létrejőjön, szükségesnek tartja a bizottság, hogy egyelőre állami költségen két erdőőri szakiskola állíttassék fel, melynek célja volna a hiányt különösen oly vidéken pótolni, a hol a házi kiképzésre erdőbirtokosok nem vállalkoznak. Ezen iskolák feladata volna a házi kiképeztetésnek irányt adni s azzal a versenyt felvenni.

A bizottság véleménye szerint a leendő erdőőrnek oktatását főképen az erdőben kell nyerni, az erdei munkákba s min-

den jövődöbeli teendőjébe gyakorlati uton, azaz a hely színén kell bevezettetnie, s abban tényleg részt vennie, hogy a kéz-fogásokat s az összes eljárást teljesen elsajátítsa. Természetesen mindezt a jelölt korlátolt felfogásához mért magyarázat kell, hogy kövesse, mert szükséges a tanulónak értenie is, hogy mit s miért tesz úgy és nem másképen.

A bizottság karöltve az iskolák felállításával egyszersmind fenntartani és sikeresebbé tenni óhajtja az erdőörök képzésének eddig fennállott iskolázás nélküli nevelési módját is az által, hogy az Erdészeti-Egyesület az oktatni hajlandó erdőgazdák és oktatást kereső növendékek közt a közvetítést elvállalja, s hogy a tanításra vállalkozó erdőgazdák számára a tanítás mi-kénti teljesítése iránt utmutató tájékozást adjon.

Az iskolában és magántanítás útján képezendő erdőörök az erdőöri szakvizsgálatokra kiküldött bizottságok előtt tesznek vizsgát, s ettől, ha kellő alkalmatosságot igazolnak, erdőöri szakvizsgálati bizonyítványt nyernek.

Az elvi kérdés elintézést nyervén, elnök felhivja a tagokat a kivitel részletei felett is nyilatkozni, a mennyiben ez a választmányi ülés elébe leendő terjesztés végett szükséges és az ügy jelen állásában lehetséges.

A kölcsönös eszmecserék után a bizottság egyhangulag a következőkben állapodik meg.

Az állami költségen fenntartandó két erdőöri iskola egyike az ország felvidékén, például Liptó-Ujváron, másik a déli vidéken, pl. Szegszárdon lehetne felállítandó, minden esetre azonban oly helyen, hol, vagy a melynek közelében a szerzendett tájékozás alapján a magán uton való tanításra kevésbé lehet számítani.

Az iskolákban, illetőleg ezek tanárai által, kivéve az írásban teljesítendő munkálatokat, künn az erdőn a következő tantárgyak lennének tanítandók: számtan a tizedes

törtekkel és egyszerű arányokkal; erdészeti mérések, kisebb földterületek, erdőtisztások, vágások felmérése lánczczal; fák vagy más testek ür- és köbtartalma; utak vagy csuszornák építése és árkok, vagy csatornák vezetése; erdő- és vadászati védelem az ezeket illető törvényekkel s a hasznos és káros erdei állatok természetrajza; erdőmivélés, a növénytenyészet alapfogalmai, a különféle üzemmódok és vágásnemek, ültetés, vetés, áterdőlés, az erdei fák természetrajza, gyümölcsfatenyésztés; erdőhasználat, az erdő termésének alapfogalmai, a fa ejtése, feldolgozása, a faajtésnél használt szerszámok, a faanyagok választékolása, mérése, szállítása; az erdei mellékhasználatok, szénítés, kéregnyerés, makk gubacs szedés, írásbeli gyakorlatok, rajzolás a lánczczal felmért területek alakjának ábrázolhatása s a térképek megérthetése végett. Írásbeli jelentések készítése oly irányban, a mint ez a műszaki segédszolgálatnál szükséges lehet. Vadászat, annak mikénti gyakorlása, a vadtenyésztés és használat.

A felvételre megkívántatnék legalább a 17. életév betöltése, ép, egészséges testalkat, egy okleveles néptanítótól kiállított bizonyítvány arról, hogy a felvételre folyamodó írni, folyékonyan olvasni tud és a négy elemi számmivelettel akadály nélkül számol, s végre, hogy legalább egy évig mint munkás, vadász, vagy erdőőri segéd erdei szolgálatban volt. Az állam egyelőre mindkét iskolában 10—10 ösztöndíjat létesítene, egyenként 150, egész 200 frttal, hogy oly egyének, kik magukat fenntartani nem tudják és sem a kincstár, alapítványi vagy magánuradalmak és birtokosok által segélyben nem részesülnek, az intézetben ellátást nyerjenek.

Az tanulók az általuk teljesített erdei munkákért aránylagos bért kapnának. A bánásmód az intézetben a közösen lakó hallgatók jövődöbeli alárendelt szolgálai állásának megfelelő és szigoru lenne, s nekik nemesak az erdőben, hanem az intézet

terjedelmes eseményekertjében és az intézet körül is kellene naponta mindennemű munkát teljesíteni. A tanidő október hónap elején venné kezdetét és csak a második év május hónapjával végződnék úgy, hogy a növendékek két telet és két tavaszt töltsenek az intézetben.

A felveendő növendékek összes száma 25, egész 30-ig terjedhetne s újabb növendékek csak a koronkénti 20 havi tanfolyam letelte után veendőek fel.

A tanár évi fizetése a célból, hogy az illető állása minél állandóbbá tétessék, lehetne 1500 frt, e mellett szabad lakás és házikert, a tanársegéd évi fizetése 800 frt. Egy szolga évi fizetése 300 frt és szabad lakás házikerttel, továbbá szükséges lehet tanszerekre, lakbérre, vagy épületek fenntartása és más vegyes kiadásokra 900 frt, összesen tehát egy iskolára 3500 forint.

Az iskolán kívüli kiképzést az Erdészeti-Egyesület fogja felkarolni, a mennyiben az erdőőrök nevelésének előmozdítására a hazai erdőbirtokosokat, az oktatás elvállalására az erdőgazdákat felszólítaná s azokat buzdítaná; az oktatást kereső növendékeket az illető vidéken jelentkező oktató erdőgazdákhöz utasítaná; utóbbiakat sikeres működésük esetében az „Erdészeti Lapok“ útján elismerő kitüntetésben részesítené és az államnak jutalmazásra ajánlaná. Az Erdészeti-Egyesület feladata volna ily jutalmak engedélyezését kieszközölni a kormánytól, például minden tanulóért, ki az erdőőri szakvizsgát leteszi, a siker szerint bizonyos tiszteletdíjt az oktató erdész számára.

A tanítandó tárgyak a magánoktatásnál is mindazok lennének, melyek az erdőőri szakiskolákban taníttatnak.

Ezzel az ülés bezáratott.

Wagner Károly, elnök.

Bedő Albert, egyl. titkár.

A z igazgató választmány az albizottság beterjesztett munkálatát beható tárgyalás alá vétén, a jelen levő összes tagok véleményének több oldalú kicserélése után az erdőőri szakképzés ügyében a következő határozatot hozza: az Országos Erdészeti Egyesület, tekintettel a hazai erdőgazdasági viszonyokra, és figyelemmel arra, hogy a már készen levő erdőtörvényjavaslat törvénynyé alkotása is közelebből várható s ennek életbe léptetése az erdővédelmi szolgálathoz az eddigieknél képzetebb erdőőröket igényel: hivatásában álló kötelességének ismeri, lépéseket tenni arra, hogy az erdészeti műszaki segédszolgálatra alkalmas erdőőrökben jelenleg élenként érezhető hiányon lehető mielőbb fokenként segítessék. Erre az egyesület véleménye szerint legalkalmasabban két uton lehetne törekedni, vagy rendszeres szakiskolák felállítása és a magán erdőtiszteknek erdőőrök nevelésére való serkentése által, vagy olyképen, ha az állami kezelés alatt álló erdőknél az illető erdőhivatalok útján és segélyével eszközöltetnék a szükséges szakbeli kiképzetés. Minthogy azonban az egyesület a kívánt szakoktatás mielőbbi életbeléptetésének sürgős szükségessége mellett sem zárkozhatik el az elől, hogy az ország jelenlegi pénzügyi helyzetét figyelembe ne vegye, azon nézetben van, hogy ha a jelen pénzügyi viszonyok között az iskolák életbeléptetése nem volna kivihető, addig is, míg ez megtörténhetnék, a kir. kormány felkéressék, hogy az állami kezelés alatt lévő erdőbirtokokon az erdőőri szakoktatást rendszeresítse, s erre nézve az illető erdőhivatalok mellé kellő szakőröket adván ezekkel a szakképzés kivitelét teljesítse, másfelől az egyesület is mindent megteend a maga részéről arra, hogy a magán erdőbirtokosok erdőségeiben és erdőtisztjei útján hasonló tanítás eszközöltessék. A mint ezen alternatív javaslat bármelyike a kir. kormány helyeslését és elfogadását megnyeri, kész leendő az egyesület a megfelelő részletes tervezetet előterjeszteni, valamint javaslatot adni az erdő-

őri szakvizsgák letételére szükséges ismeretek minimumát összeállítva, magában foglaló tankönyv és általában a tanításnál vezérfonalul használható könyvek iránt is; megbizatván egyuttal az elnökség, hogy ezen határozatot a f. évi rendes közgyűlésre az erdőőri szakképzés tárgyában kitűzött kérdés elintézésül a közgyűlésnek a választmány nevében ajánlja.

III. Elnök ő nagyméltósága a földmívelési ministerium által az egyesülethez f. évi 13.259. sz. a intézett leirat alapján, és utalván arra, hogy a f. évi közgyűlés egyik tárgyát képezi az is, miszerint nyilatkozzék arról, hogy mely városokban véli az erdőőri szakvizsgákat megtartani, felkéri a választmányt, hogy ez iránt a közgyűlésnek adandó javasolhatás végett jelölje ki a részéről ily vizsgák megtartási helyül alkalmasnak ismert városokat.

Az igazgató választmány mindenekelőtt kimondja, hogy az erdőőri szakvizsgák azon városokban, melyekben eddig tartattak jövőre is megtartandók, s hogy ezeken t. i. Pozsony, Kassa, Temesvár, Kolozsvár és Kaposváron kívül a következőkben lennének megtartandók: Budapest, Besztercebánya, Ungvár, Marm.-Sziget, Nagy-Károly, Nagy-Várad, Zombor, Szombathely, Maros-Vásárhely és Brassó.

IV. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Scholcz Gyula és Balás Vincze tagtársak kéretnek fel. — K. m. f.

Scholcz Gyula.

Tisza Lajos,
elnök.

Balás Vincze.

Bedő Albert,
titkár.

A temesvári erdőőri szakvizsgák.

A mult év november havában Pozsonyban tartott erdőőri szakvizsgáról ezen becses lapjok december havi füzetében megjelent közleményben, sajnálattal emliti közlő ur, hogy a

vizsgáltak között épen az állami szolgálatban álló négy egyén leggyengébbnek találtatott.

Magam is osztván e sajnálkozást, mert épen ezen a téren tartom az államerdészethél alkalmazásban levő szaktársainkat hivatva a vezérszerep átvételére, helyén találok közlő ur, habár nem egészen színetlen felszóllalását, a mennyiben ily uton vélem leginkább legyőzhetőnek, az erdőőrök oktatása iránt némely állami uradalmon mutatkozó közömbösséget.

Nehogy azonban e közlemény oly következtetésekre szolgálhatna alkalmat, mintha az erdőőrök kiképeztetése az államerdészethél egyáltalában mi figyelemben sem részesülne, és hogy az államszolgálatban levő erdőőrök szakképzettségén ejtett csorbát némileg kiegyenlitem, van szerencsém az utolsó három évben Temesvárott tartott erdőőri szakvizsgák eredményét röviden elősorolni :

Az 1875-ik évben tartott vizsgához megjelent . . .	21,
„ 1876-ik „ „ „ „ „ . . .	12,
„ 1877-ik „ „ „ „ „ „ . . .	5,
	<hr/>
	összesen . 38

vizsgajelölt, kik között 27 állami, 1 magánszolgálatban állott, 10 pedig mint kiszolgált határőrvidéki altiszt a határőrvidéki uradalmakon kiegészítőképen és leginkább az erdővédelemnél volt alkalmazva.

Az állami szolgálatban levő 27 egyén között 5 jelesen alkalmasnak, 14 alkalmasnak, 2 kielégítően alkalmasnak, 6 alkalmatlannak, a magán szolgálatban álló 1 vizsgált jólalkalmasnak, az altisztek között 3 alkalmasnak, 2 kielégítően alkalmasnak, 5 alkalmatlannak találtatott.

Ezen eredmény közlésével azt akartuk kimutatni, hogy az összes bánsági magán, és nem kincstári uradalmakból csak egyetlenegy vizsgajelölt jelent meg a vizsgákhoz, hogy az állami szolgálatban is vannak jól oktatott és kiképzett erdő-

örök és vannak az álladalmi urdalmakon kívül más uradalmak is, melyeken az erdőörök oktatásügye szaktársaink tevékenységére igen nagy teret nyujt, azon óhajjal zárom soraimat, miszerint tegyünk félre minden gyengeségeket sejtető czélzásokat, és segítsük egymást közös bajainkban, mert egy a czélunk, és amugy is sok az ellenségünk.

Temesvárt, 1878. évi januárius 10-én.

Scheint.

Egyesületi előterjesztés a kereskedelmi ministeriumhoz a vadak bevitele ellen a német vámvonalon emelt tilalom megszüntetése tárgyában.

Az Országos Erdészeti-Egyesület arról értesülvén, hogy a hazánkban felmerült marhavész esetek következtében a német birodalmi vámvonalon a lelőtt szörmés vadak, u. m. : szarvas, őz és nyúl nem bocsáttatnak be, s ez által a külföldre is utalt hazai vadkereskedés érzékeny károsodást szenved : kötelességének ismeri a nagyméltóságú ministeriumot mély tisztelettel megkérni arra, miszerint, tekintettel a jelen vadászati idény még hátralévő rövid tartamára, lehető legegőbb intézkedni méltóztatnék az iránt, hogy legalább azon szörmés vadak, melyek hatósági igazolványok hiteles bizonyítása szerint teljesen vészmentes vidékekről küldetnek, s így a szarvasmarhák után felvehetett fertőzéstől mentek a német birodalmi vámvonalon akadály nélkül átbocsáttassanak.

Kérelmünk indokolására van szerencsénk még megemlíteni, hogy a marhavész hazánkban nem lévén általános, nem lehet indokoltnak és jogosnak ismerhetni azt, hogy oly inkább helyhez kötve élő vadak, melyek vészmentes vidékekről származnak, a kereskedésből kizárassanak, s ez által az erdőbirtokosok és

vadászattulajdonosok érdeke sújtassék; hogy a marhavész hazánkban eddigelé csak oly vidékein lépett fel, melyekről vadkereskedés általában nem üzetik, s hogy különben is téli idény lévén, a fertőzhetés valószínűsége is sokkal csekélyebb, és így az oly helyekről származó vadakra, melyek nem a marhavész vidékén ejtettek, nem lehet elegendő ok a kereskedelmi forgalom megakadályozására.

Budapest, 1877. december 10.

Tőzsdei szabály a magyar gubacs szállítására.

19. *) §. A gubacs — ha más kikötés nem történt — 100 kilogramm egységsúly szerint árultatik, minden 500 kilogrammnyi mérés után 2 kilogrammnyi túlsúlylyal.

20. §. Első minőségü gubacs (Prima-Knoppern) alatt meg nem ázott, s jól kezelt és idegen keverék nélküli áru értetik.

21. §. Második minőségü gubacs (Secunda-Knoppern) alatt oly gubacs értetik, a mely vagy az eső, vagy valamely más befolyás és behatás következtében szenvedett.

22. §. Harmadik minőségü gubacs (Tertia-Knoppern) alatt a második minőségünél még nagyobb fokban megromlott áru értetik.

23. §. Az eladó még azon esetben is, ha a vevő az árut előlegesen meg szemlélte és jó minőségűnek találta, az áru egyenlő voltáért (Egalität) minden körülmények között felelős marad. S ezen szabály áll nem csak a zsákolatlan (alla rinfusa) hanem a zsákokban szállítandó árura nézve is.

*) Ezen szabályt a „Budapesti Közlöny“ f. é. 2-ik számából vesszük át, s a §. szám azért kezdődik itt 19-en, mert a megelőző 18 a tölgy- és luczkéregre vonatkozó azon szabályokat tartalmazza, melyeket lapunk mult évi XII. füzetében közöltünk, s melyek 9. §-ához azt kívánjuk még pótolni, hogy a kéregre vonatkozó mintavétel mint a Közlönyben lévő szabályzat tartalmazza, nem csak bíróság, de a kir. közjegyző által is teljesíthető.

24. §. Minta (mustra) szerint kötött ügyleteknél a minták jó, erős papirzacskókban, avagy edényekben zárandók el, és vagy mind a két szerződő fél által, vagy csak az eladó vagy a közvetítő által pecsételendők be. S ily mustrák mind a vevőre, mind az előadóra nézve irányadók.

25. §. Szerbiai, boszniai és oláhországi gubacs, — ha más feltétel nem kötött ki — csakis minta szerint árultatik.

A f a p i a c z r ó l.

Január-hó 10-én.

Hogy a fapiacz tetteleges forgalma most is, mint január hóban mindig, kevés élénkséggel bír, ez annyira természetes, hogy éppen az lenne feltűnő és különösebb okokból származó jelenség, ha az ellenkezőről tehetnénk tudósítást. Most kevés a tényleges vásár, s a ki ma rögtön fedezést igénylő szükséglettel nem áll szemben: az sem nem ad, sem nem vesz. Az eladók nagyobb kötelezettségekbe bocsátkozni nem hajlandók, míg a vásárló szintén kisebb árakon kívánna készlethez jutni. A ma tagadhatatlanul fennálló tartózkodást a háboru és a kétes kilátást engedő helyzet nem kis mértékben segíti elő és teszi indokolttá, miután béke esetében a fapiacz oly fordulattal álland szemben, mely a ma megengedhető számításokat lényegesen változtatja.

A keleti tartományok számára szükségelt faanyagok béke esetében oly rendkívüli tömegekben fognak igényeltetni, hogy az osztrák és orosz tartományok minden megfeszített versenyé mellett is, azok számára minden rendü fenyo építkezési anyagokat igen nagy mértékben fognak eladhatni. Az előrelátóbb kereskedők ezt jól tudják s ők már részben rendelkeznek is az oda szánt készletekkel, részben pedig a vásárlási szándék komolyabb kérdéseivel tudakozódnak az építkezési anyagok

mindennemű választéka iránt. A keleti piac megnyilta nagyban kevesitvén, a hazai piacra vagy a külföld más irányába utalt fatermények tömegét, igen természetesen a kereslet fokozottabb mérve állandó be, a minnek kitartóbbá alakulását az is valószínűbbé teszi, hogy Poroszországban ez évre nagy számú középítkezés végrehajtása van tervezve.

Ha a fapiacz helyzetének előbbi képéhez hozzávesszük még azt, hogy a különféle szálfanyagok készlete hazánkban általában mindenütt mérsékeltnek, vagy mint például a Tisza-vidéki piacokon egészen elfogyottnak tekinthető: akkor a ma számításba vehető tényezőket tekintve, a fenyő-épület és műszerfa kereslete tekintetében nem állunk rossz jövő előtt.

A tölgyfaanyagok értéke, habár azon lanyhaság, mely a múlt év végén ez anyagok körül tapasztalható volt, vesztett is valamit, nem javult, a helyzet azonban ezekre sem mutat rosszát, bár a tölgydongák áránál nem jelentéktelen versenyt kell is kiállani a horvát-szlavonországi volt határőrvidéki községeknek szolgalmvátság fejébe tulajdonokba ment erdőkkel, mintán ezek a nagyobb számú új birtokos által bővebb mértékben vétetnek használat alá, különösebben egy pár évig, t. i. addig, míg az új tulajdonosok sürgősebb szükségüket fedezték. Nem kell felednünk azonban azt sem, miszerint a községek közigazgatási felügyelete elég érzékkel birand arra, hogy a netalán végrehajtani szándékolt eszélytelen erdő-pazarlást meggátolja, a mi ismét a fapiacz megrontásának fogja elejét venni.

A tűzifa helyzete, melynek kelete most járja, nem éppen rossz, mert a csikorgó 8—10 Reaumur fokos hideg napok eléggé fogyasztják a készleteket; nevezetes marad azonban az, hogy Budapesten az erős hideg daczára is visszamentek a tűzifaárak és pedig méterenként általában véve 15—20 krral, a mi onnan származott, hogy a Dunán egész késő őszig lévén a szállítás

lehetséges, több magán vállalkozó hozott ide fát, ki azt a lakosság egy részének közvetlenül adta el s így a raktárak rendes készletének vásárlói részben elmaradtak, más felől pedig mert a Budapesthez közelebb lévő heves-, borsod- és honti magán erdőbirtokosok bővében árulják a hasábfára alkalmassá lett erdőket, s ajánlataikkal, kivéve a cserfát, mintegy előzőnk az itteni raktártulajdonosokat, végül mert ez évben nagyobb mennyiségű és olcsóbban árult kéreg-hántott tölgyfa is jött a piacra, melyek együtt véve azt eredményezték, hogy az értékesebb hasábfá árát le kellett szállítani.

Egyes piacokról a következő ártételeket közölhetjük:

Budapesten. Egy méter cserhasábfá	5—5.6	frt.
Egy méter bükkhasábfá	4—4.5	„
„ „ tölgyhasábfá	3.6—4	„
„ köbméter tölgy épületfa	12—16	„
„ „ fenyő „	6—7	„
„ „ fenyő fűrészáru	14—18	„
Egy akó német hordódonga	75—80	kr.
Komáromban. Egy köbméter fenyő épületfa	6.4—8	frt.
Egy méter bükk tűzifa	4.2—4.8	„
Szolnokon. Egy méter bükk, gyertyán vagy		
kőris tűzifa	5.5—5.9	„
Egy méter cser tűzifa	4.2—4.45	„
„ „ nyár vagy fűz tűzifa	3.2—3.4	„
Egy köbméter luczfenyő fűrészáru	20—22.5	„
Egy szál 9—15 mét. h., 30—34 cm. v.		
luczfenyő szálfa	4.7—8.8	„
Szegeden. Egy méter bükk, gyertyán vagy		
cser hasábfá	3.5—3.6	„
Egy méter tölgy hasábfá	2.5—2.6	„
Egy hectoliter kemény faszén	80—85	kr.

Egy köbm. lucz vagy jegenyefenyő fűrészáru	17—21	frt.
Egy köbm. lucz vagy jegenyefenyő épületfa	7.—7.9	„
Egy köbméter tölgy-, kőris- vagy szil épületfa	10—12.6	„
1000 drb 47 cm. h., 8—9 cm. sz. lucz-		
fenyőzsindely	5—6.5	frt.
Aradon. Egy méter bükk vagy cserhasábfa	2.8—3	„
Egy méter tölgyhasábfa	2.25—2.5	„
Zomborban. Egy méter cserhasábfa	2.3—2.5	„
Egy méter tölgyhasábfa	1.8—2.0	„
Egy köbméter tölgy épületfa	8.0—12.0	„
Báziáson. Egy köbm. gömbölyű tölgy épületfa	9.5	„
Karánsebes. Egy méter bükkhasáb tűzifa	1.85—2.40	„
Tordán. Egy méter bükkhasábfa	2.8—3	„
Egy köbméter luczfenyő épületfa	5.0—7.0	„
Károly-Fehérvárt. Egy méter bükkhasábfa	2.8—3.1	„
Maros-Vásárhelyt. Egy mét. kemény tűzifa	3.2—3.6	„
Pozsonyban. Egy méter bükkhasábfa	5.5—6.5	„
Liptó-Ujváron. Egy köbméter vörös és erdei		
fenyőszálfa	3.5—6.2	„
Egy köbméter lucz- és jegenyefenyő szálfa	3.1—5.3	„
Egy méter bükkhasábfa	1.5—1.6	„
Ezer darab 50 cm. h. fenyőzsindely	7.—8	„
Eperjesen. Egy köbm. lucz- vagy jegenyefenyő szálfa	5—7	„
Egy köbméter tölgyszálfa	6—9.5	„
Egy köbméter tölgyhasábfa	2.4—2.7	„
Triestben. 1000 drb normal méretű francia		
donga	215—225	„

A külföldi piacok helyzetéről azt jegyezhetjük fel, hogy Bécsben az épület- és műszerfa keresettsége javulófélben van, míg a tűzifa bő-mennyisége az árak csökkenésére hat; Triestben nem rossz a kereslet, de minden választékban nagyok a kész-

letek. Az észak-németországi helyzetre már fennebb utaltunk; Délnémetországban szünet van a keresletben, s a helyi faanyagok számára az eddiginél olcsóbb vasuti szállítási díjak engedélyezését remélik, minek kihatása saját áruink visszaszorítása leend. Franciaországban a köztársasági párt jogosult győzelme folytán javulnak a viszonyok s nem csak a kiállításra építő és dolgozó Páris, de Bordeaux, Cette és Marseille piacain s más kikötőkben is lényeges üzleti javulást várnak.

Bedő Albert.

Különfélék.

A magyar luczkéreg gazdag esertartalma. Haasz Adolf budapesti kéreg-kereskedő a cserzőanyagok berlini nemzetközi kiállítása alkalmából a múlt évben az osztrák erdészeti kísérletek központi állomásán Bécsben a liptó-ujvári és a máramarosi kincstári erdőkből vásárolt luczkérget tannin tartalmára megvizsgáltatta s ennek eredménye szerint miként velünk közli a tekerceskebe levő kéreg tannin-mennyisége 15.8%, a zúzott kéregé pedig 15.2% volt, míg a nevezett állomáson más helyről vizsgáltatott kéreg esertartalma 7- legfeljebb 12%-ot tett.

A francia erdészeti-kiállítás számára a Trocadero-parkban 5000 négyszög méter terület adatott, melyen egy 42 méter hosszú és 13 méter széles kiváló gonddal szerkesztendő és a faipar bemutatására is szánt épület fog felállíttatni. E területen lesz még egy erdőóri lakház és külföldi fák csemete-iskolája.

A „földmivelési érdekeink“ és „Falusi Gazda“ szerkesztését f. évi január 1-től kezdve Wágner László a kir. műegyetemen a mezőgazdaság- és erdészettan nyilvános rendes tanára vállalta el. Ajánljuk ezen két jeles képes gazdasági szakközlönyt a magyar gazdaközönség pártfogásába. A „földmivelési érdekeink“ czimű hetilap előfizetési ára egész évre 6 frt, a „Falusi Gazda“-é 3 frt. Az előfizetési pénzek Légrády testvérekhez (Budapesten (V.), nádor-utca 6. sz.), a

lap szellemi részét illető közlemények pedig Wágner László czíme alatt (Budapesten (V.), Erzsébettér 10. sz.) küldendők.

Erdősítés a főváros körül. Miként a lapokban olvassuk a főváros pesti részén a homok-területek ellen emelt határszéli övből 63 kat. hold erdősített 480.000 darab 2—6 éves csemetével, a budai kopár hegyeken pedig 60 kat. hold 225.325 darab csemetével. Ez erdősítés, melyről a tudósítások nem mondják, hogy mely fajú csemetékkal történt, összesen 10.000 forintjába került a fővárosnak. Miként az előbbi számok mutatják az átlagos költség holdanként 81 fnt.

Elég szép összeg arra, hogy ez erdősítés olcsónak ne mondat-hassék. Reméljük, hogy majd tavasz folytán személyes meggyő-ződés alapján fogjuk elmondhatni azt, a mit a tudósítók elfeledtek, hogy t. i. a felhasznált csemeték a fák mely fájához tartoznak.

Fakereskedők lapja. Sziszekén és Bécsben „Oest. ung. Handelsblatt für Walderzeugnisse“ czim alatt a folyó év-től kezdve több fakereskedő egyesülése mellett kiadott lap jelenik meg.

Változások az erdészeti szolgálat körében. A m. kir. pénzügyminister Koch Ede megyei erdészt katasteri erdőbecslővé nevezte ki. Kovács Géza tanársegéd a selmeczi erdőakadémiánál szolgálattételre a pénzügyministeriumhoz és helyébe Sztanik Károly erdőgyakornok az erdőakadémiához rendeltetett. Giller János, gr. Eszterházy tatai nyug. főerdőmestere a gr. Zichy család divényi uradalma erdő-tanácsosává neveztetett ki.

Halálozás. Thieriot Albert cs. kir. udv. tanácsos és főerdőmester s az országos erdészeti egyesület alapító tagja, Kitzberger József kir. katast. erdőbecslő felügyelő s az orsz. erd. egyl. rendes tagja meghaltak. Thieriot neve a német erdészeti irodalom terén kedvezően ismert s hazánkban erdőtanácsosi állásában teljesített működése idejéről szintén jó emléket hagyott. Kitzberger felügyelő szintén a jelesebb és buzgóbb szakférfiak közé tartozott, s mult évi december hóban történt halála előtt is alig pár nappal arról tudósította az egyesület titkári hivatalát, hogy a közgyűlésen résztvenni kíván. Béke hamvaikra.

1878. január 12.

E nap a magyar erdészet történelmében örökre emlékeztetessé lett. Ma terjesztette a földmivelési ministerium vezetésével megbízott vallás- és közoktatási minister az erdőtörvényjavaslatot a képviselőház elé. Már az 1848-ki X. t.-cz. szükségesnek jelezte egy korszerű erdőtörvény megalkotását, és mégis az 1867-ben életbe lépett alkotmányos kormányzat idejétől kezdve is, a törvényjavaslat kész anyaga mellett, 10 évre volt szükség, hogy a javaslat a törvényhozó testület elé terjesztessék.

A kormány, mely e javaslatot a képviselőház elé juttatta, Trefort minister ur, ki azt a háznak benyújtotta és az Országos Erdészeti-Egyesület elnöke Tisza Lajos ő excija, ki annak végleges szövegezésében s alkotmányos tárgyalás alá való terjesztésének kieszközlése körül kiváló munkásságot fejtett ki: Magyarországnak nagy szolgálatot tettek s háláját érdemlik.

Ne tekintse senki e sorokat a szakember netalán elfogultabb öröme sugalmazásának, mert az, hogy Magyarország erdőtörvényének megalkotása közelebb jött a valósuláshoz, nem csupán speciális erdészeti érdek. Hiszen a földmivelő Magyarország területének egy negyed része erdő! A mezőgazdasági földmivelés sikerének biztossága pedig nálunk inkább függ az erdőktől, mint bárhol Európa földjén.

Nem csak a szakember, az erdőbirtokos és a nemzetgazda örülhetnek annak, hogy most már lesz erdőtörvényünk, de örömmel üdvözölheti e napot hazánk minden polgára, ki fogalommal bír arról, hogy mi az erdő hivatása a gazdasági és természeti élet körében, a ki tudja azt, hogy az esélyektől függő gabona- és szőlőtermelésre s állattenyésztésre utalt Magyarország áldásos vízi utjai s terjedt vasuti hálózata segítségével erdeiben a jövedelem mily állandó és nagyrészből a külföldtől keresett gazdag forrását bírja.

A ki rágondol hazánk anyagi erejére, gazdasági helyzete és jövőjére, a közhatósági felügyelet kellő hiánya miatt elpusztult értékes erdőkre, s a vasuti vonatok azon ezereire, melyek csak fát szállítanak: az képes lesz felfogni és megérteni azt, hogy mit jelent Magyarországnak okszerű erdő-törvénnyel birni!

A ház a beterjesztett törvényjavaslatot kinyomatni és a képviselők közt kiosztatni rendelte, mikénti tárgyalása iránt pedig később fog határozni. Mi azt hisszük, hogy az erdő-törvényjavaslat tárgyalására, úgy mint már más hasonló szak-törvényeknél is történt, egy külön szakbizottság lenne a ház kebeléből kiküldendő.

Óhajtjuk a közjó érdekében, hogy a beterjesztett törvény-javaslat lehető legegyszerűbb törvénnyé alkottassék, mert a késedelem mindennapja számokban ki nem fejezhető tetemes kárral sújtja a birtokos osztályt és kevesbiti az ország vagyoni tőkét; elvi tételei pedig a törvényhozó testület részéről ne változtassanak meg, hogy így erdő-törvényünk olyan lehessen, mely országos igényeinknek s a gazdasági szakkövetelményeknek megfelelően, az erdőgazdaság kezelői és barátai örök időken át a hála és elismerés érzésével gondolhassanak a mai napra.

Bedő Albert.

Az Országos Erdészeti-Egyesület által az erdészeti magyar irodalom céljaira létesített DEÁK FERENCZ alapítvány számára tett önkéntes adományok.

Fekete Lajos tanár és Fuchs Béla az erdő- akadémia több hallgatóival együttesen *)	50,5	frt.
Piller Miklós, földbirtokos	1	"
Rudnyánszky Pál, m. k. erdőbecslő	1	"

*) A részletes kimutatást helyszüke miatt csak később közölhetjük.

Ujsághy Zsigmond, kat. felügyelő	2	frt.
Petruss Márton, kat. becslőbiztos	2	"
Horváth Zsigmond, kat. becslőbiztos	2	"
Penczl Antal, kat. becslőbiztos	2	"
Wester Sándor, m. k. főerdész	5	"
Kelemen Márton, m. k. erdész	2	"
Römer Frigyes, m. k. pénztárnok	1	"
Schobel Károly, m. k. faraktárgondnok	2	"
A görgényi erdőhivatal védszemélyzete	8.2	"
Sághy Kálmán, katast. erdőbecslő	3	"
Engl D. F., fakereskedő	5.25	"
Bothó Imre, uradalmi főerdőmester	5	"
Driesz Frigyes, közalap. erdőmester	5	"
Gungl János, közalap. erdész	1	"
Puza Jenő, közalap. erdész	1	"
Tost Lajos, erdőgyakornok	0.5	"
Wolf Ignác, uradalmi tisztt	5	"
Takács Ferencz, erdőmester	5	"
Gógl Frigyes, alerdész	3	"
Lechner Gábor, m. kir. erdőmester	5	"
Jarinay Vilmos, m. k. főerdész	4	"
Stenta Gyula, m. k. számvivő	2	"
Hausner József, m. k. pénztárnok	2	"
Kermopotich Nándor, m. k. erdész	2	"
Prohászka Ferencz, m. k. erdész	2	"
Polák Henrik, m. k. erdész	2	"
Panek Norbert, m. k. erdész	2	"
Györke István, m. k. erdőgyakornok	2	"
Stoltz József, m. k. erdész	2	"
Trauer Gusztáv, m. k. erdész	2	"
Prorok Kajetán, m. k. erdész	2	"
Az „Erd. Lapok“ mult évi VIII., IX., X., XI. és XII. füzetében közölt adományokkal együtt eddig befolyt készpénzben összesen	1299	frt 65 kr.
Magyar földhitelintézeti záloglevélben	100	frt.
A „Pesti-Lloyd“ részlet kötvényében	100	frt.

Az Országos Erdészeti-Egyesület pénztáránál teljesített befizetések.

(1877. december-hóban.)

Vertány Lajos, m. k. erd. számvivő 8 frt; Károlyi Alajos gróf, földbirtokos 25 frt; Zichy N. János, földbirtokos 10 frt; Czirbesz Kálmán, m. k. közalap. erdőrendező 8 frt; Ágotha Alajos, m. k. számtiszt 2 frt; Scholcz Károly, főerdész 8 frt; Forberger Pál, erdészsegéd 3 frt; Csik Gyula, erdőtiszt 2 frt 20 kr; Horváth Sándor, m. k. fogalmazó erdőgyakornok 7 frt; Pausinger József, m. k. központi erdőrendező 11 frt 67 kr; Herger János, m. k. főerdőmester 8 frt; Mandelik Dániel, m. kir. erdőmester 8 frt; Ghyczy Kálmán, képviselőházi elnök 5 frt; Luczenbacher Pál, földbirtokos és fakereskedő 8 frt; Ertl János, földbirtokos 10 frt; Kabina János, kat. erdőbecslő 13 frt; Szilnitsky Jakab, m. k. bányagondnok 8 frt; Rényi György, m. kir. honvédőrnagy 5 frt; Füzi Dénes, m. k. erdőmester 8 frt; Balbach János, m. kir. erdész 4 frt; Bachó János, m. k. erdőgyakornok 3 frt; Stassevics József, m. k. erdész 8 frt; Podmanitzky Géza báró, földbirtokos és egyl. alelnök 10 frt; Odescalchi Arthur herceg, földbirtokos 2 frt; Illés Nándor, urad. erdőmester 2 frt; Stern Jakab, fakereskedő 10 frt; Binder Gusztáv, m. k. erdész 8 frt; Ohmeyer. János 5 frt; Szarvassy Alajos 8 frt; Laszly István, ügyvéd 5 frt; Simonek János, jószágfelügyelő 8 frt; Barcó Ede báró, fürdőfelügyelő 8 frt; Königsegg Aulendorf Gusztáv gróf 8 frt; Stanik Samu, m. k. erdész 21 frt; Beszterczebányai jószágigazgatóság 22 frt; Pulvermacher Gusztáv, m. k. erdőrendező 8 frt; Nikel Zsigmond, m. k. erdőakadémiai tanár 8 frt; Baiersdorf Károly 8 frt; Vasvár-szombathelyi székes-káptalan 8 frt; Mányai Imre, közalap. erdész 8 frt; Németh Samu, ügyvéd 5 frt; Füstös Kálmán, kat. erdőbecslő 8 frt; Pokupcsics Gyula 9 frt 37 kr; Fuchs János 1 frt 87 kr; Szabó Adolf, kat. erdőbecslő felügyelő 4 frt 66 kr; Mikó

Béla, m. k. vegyelemző 6 frt 75 kr; Ruttner Antal, m. k. főerdőmester 1 frt; Balás Pál, m. k. h. erdőmester 5 frt; Kallina Károly, m. k. erdőmester 7 frt 95 kr; Galantha Sándor 2 frt 50 kr; Závodnik István 3 frt; Matuskovits Béla, m. k. h. erdész 4 frt 80 kr; Seide Gyula, kat. erdőbecslő 2 frt 50 kr; Scherffel Róbert erdőmester 3 frt; Kabina János, kat. erdőbecslő 3 frt 75 kr; Dezső Zsigmond, m. k. erdőgyakornok 1 frt 25 kr; Klein Ödön, m. k. erdőrendező 6 frt 25 kr; Tanos Pál, főerdész 8 frt 75 kr; Molitor Ágost, erdőbecslő felügyelő 3 frt 32 kr; Forberger János, m. k. erdőrendező 8 frt; Harvich Ernő, számadó erdész 3 frt; Rochel Károly, m. k. erdőgyakornok 4 frt 68 kr; Fuchs Béla 60 kr; Dufek Elek 2 frt 25 kr; Lehoczky Tivadar 2 frt; Hoffmann Sándor, m. k. minis-
teri titkár 50 kr; Haske Emil, városi erdőmester 30 kr; Ujbánya város 8 frt; Hub Rezső, főerdész 8 frt; Visoky Gusztáv, m. k. erdész 3 frt; Károlyi Tibor gróf 10 frt; Papi Balogh Péter 10 frt; Mosse Rezső 6 frt 35 kr; Baranyai Gáspár 8 frt; Seyffried Károly, m. k. erd. fogalmazó 8 frt; Felsőmagyarországi bányapolgárság 5 frt; Wagendrüssell bányaváros 8 frt; Majthény József, m. k. jószágigazgató 8 frt; Herczog Károly, erdőfelügyelő 8 frt; Márky János, tiszttartó 8 frt; Stand Bálint, m. k. jószágigazgatói titkár 8 frt; Belássy Khuen Henrik gróf, földbirt. 8 frt; Piller Kálmán, földbirtokos 8 frt; Ungvári m. k. főerdőhivatal 7 frt 15 kr; Korossy Károly, m. k. erdész 8 frt; Dobsina város 8 frt; Szoretics Antal, kir. erd. előadó 5 frt; Roszinszky János, m. kir. erdőmester 8 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Meg lehet-e fölgyeink makkját egymástól különböztetni? Jövő füzetünkben fogjuk adni s egyuttal igazoljuk, hogy mellékelt társai szintén meg-
erkeztek.

A nemphyi és alsó-lendvai uradalmak főberletéről. Sor szerint és talán már közelebb lesz adható.

A m. k. erdőgyakornokok kiképezteséről. Használható lesz.

Falkavadászat rókára. Sp. Alkalom szerint fogjuk használni.

Erdőtörvényjavaslat. Gy. B. A javaslat azon szövegét, mely a kormány által a képviselőház elé terjesztett, lehetőleg lapunk közelebbi füzeteiben fogjuk közölni.